

JBANC: reikalaujame ryžtingų JT veiksmų Bosnijoje

Vašingtonas, liepos 19 d. (JBANC) — Jungtinis Baltų Amerikiečių komitetas kreipiasi į JAV Kongresą, reikalaujamas žengti lemiamą žingsnį prieš žiaurios serbų kariuomenės veiksmus Bosnijos „saugumo zonoje“. Amerikos veiksmai Bosnijoje parodys atsakomybę už pastovumą ir taiką Europoje.

Europos saugumas, kaip buvo įprasta manyti, visų pirma priklauso nuo Jungtinių Tautų (JT). Tačiau jau keli metai, kai JT ir Europa buvo bejėgės prieš brutalią serbų agresiją Bosnijoje, ir NATO, vienintelė organizacija, garantavusi taiką ir saugumą Europoje, dabar pamažu tampa tarsi pajaukto objektu. Jeigu Jungtinės Tautos ir NATO ir toliau bus tik pasyvios stebėtojos, Europoje netrukus gali kilti daugiau pavojingų tarptautinių konfliktų.

„Naujosios Europos namai“ nebus pastatyti, jeigu pasaulis praras pasitikėjimą tokiomis organizacijomis, kaip Jungtinės Tautos, NATO ir ESBO. Jungtinės Tautos privalo imtis visų galimų priemonių, kad nebūtų pažeisti tarptautiniai susita-

rimai ir Europoje nekiltų nauja agresijų banga.

Ivykiai Bosnijos Srebrenica vietovėje — tarptautinė nelaimė, į kurią negalime nekreipti dėmesio, ypač mes, baltai, kurie nuo 1940 m. patyrėme sovietų okupaciją. Taikūs Bosnijos gyventojai patyrė serbų okupaciją, taip pat, kaip ir šimtai tūkstančių nekaltų žmonių iš Baltijos respublikų, po II pasaulinio karo deportuoti į Sibirą. Sovietai okupuotas Baltijos teritorijas norėjo paversti „rusiškomis“.

20,000 karo pabėgėlių turėjo skubiai pasitraukti iš Srebrenicos. Dauguma baltų amerikiečių taip pat yra pabėgėliai, kurie, slėpdamiesi nuo sovietinio siaubo, atvyko į laisvą Ameriką.

Žiuri istorija negali pasikartoti, todėl Jungtinės Tautos ir tarptautinė visuomenė turi ne tik smerkti žudynes Bosnijoje ar apgailestauti dėl serbų kariuomenės agresijos.

Mes turime imtis priemonių, kad užkirstume kelią žiaurumui bei kariniams veiksams Bosnijoje. Turime reikalauti šio klausimo sprendimo diplomatinėmis derybų keliu.

Lietuvos komerciniams bankams — centrinio banko paskolos

Vilnius, liepos 7 d. (LR) — Lietuvos banko valdyba priėmė „Paskolų komerciniams bankams suteikimo taisyklės“, kurios reglamentuoja paskolų suteikimo tvarką komerciniams šalies bankams, turintiems likvidavimo problemų. Taisyklėse numatyta, jog centrinio banko paskolos suteikiamos neviršijant grynąjį užsienio rezervų ribinės sumos.

Lietuvos bankas paskolas bankams gali suteikti tuomet, kai bankų klientai pradeda masiškai atsiimti pinigus iš bankų ir tai gali turėti neigiamos įtakos visai šalies bankų sistemai, kai bankas turi rimtų

likvidavimo problemų, nors ir yra nemokus arba kai banko veikloje nesimato likvidumo krizės požymių, tačiau banko klientai pradeda atsiimti pinigus iš banko.

Paskolos banko likvidumui suteikiamos remiantis komercinio banko prašymu, kuriame turi būti nurodyta pageidaujama paskolos suma, terminas ir siūlomoms paskolos užtikrinimo priemonėms, banko likvidumo būklė paskolos prašymo dieną ir banko likvidumo pablogėjimo priežastys.

Centrinis bankas paskolą gali suteikti ne ilgesniam kaip trijų mėnesių laikotarpiui.

Konstitucinis teismas atmetė LDDP kreipimąsi

Vilnius, liepos 13 d. (AGEP) — Seimo LDDP frakcijos žemės ūkio specialistai kreipėsi į Konstitucinį Teismą (KT) dėl Gedimino Vagnoriaus vyriausybės nutarimų, panaikinusiu kolūkius. Šiuos nutarimus tiesiogiai kaime vykdė buvę kolūkių pirmininkai ir specialistai. KT nustatė, kad šie nutarimai, nors ir prieštaravo tuometiniams įstatymams, juos pritaikius, savaime neteko galios. Be to, Seimas nepakeitė susiklosčiusios situacijos kaime po minėtų nutarimų įgyvendinimo, vadinas, „faktiškai pripažino jų legalumą“.

LDDP atstovai Seime siūlė iširti neapgalvotus Gedimino Vagnoriaus vyriausybės veiksmus kaime. Dėl šio LDDP pasiūlymo labiausiai apsidžiaugė opozicija, nes būtų buvo galima pasiaiškinti, kas gi kaltas dėl kaime susiklosčiusios situacijos.

Kino archyvas bus perduotas Lietuvai

Vilnius, liepos 12 d. (LR-AGEP) — Prieš kelis mėnesius New Yorke mirusio Kazio Matuzo šeima apsisprendė perduoti Lietuvai labai vertingą kino archyvą. Broliai Matuzos tarpukaryje spalvotoje kino juostoje įamžino žinomus žmones, valstybines šventes, miestelių vaizdus.

Lietuvos televizija kai kuriuos iš šių filmų yra parodžiusi Lietuvos žiūrovams. Žinomas JAV lietuvių kultūrininkas Kazys Matuza dar prieš mirtį buvo gavęs Adolfo Šleževičiaus laiška, kuriame buvo prašoma perduoti šiuos juostus originalus Lietuvai. Kazys Matuza turėjo surinkęs ir unikalų Lietuvos pašto ženklų rinkinį. Šis rinkinys vertinamas ne mažiau kaip 70,000 dolerių.

Kazys Matuzos šeima sutinka laukti, kol Lietuvoje kuri nors valstybinė ar privati institucija surinks lėšų, kad šis rinkinys atitektų Lietuvai.

Liepos 19-tosios naktį Bosnijos serbų kariuomenė užėmė Jungtinių Tautų „saugumo zonoje“ esančią Zepa vietovę. Tai jau antras miestas po Srebrenica, buvęs JT saugojamoje teritorijoje. Ši akcija dar kartą parodė JT bejėgiškumą bei išaukė tūkstančių musulmonų deportaciją iš jų gyvenamųjų vietų. Serbai pasididžiiodami pareiškė, kad Zepa kapituliavo. Visus taikius gyventojus, kurie „nori išvykti“, serbai „evakuos“ į šiaurines musulmonų gyvenamąsias vietas, tuo atlikdami eilinį, jau 39 mėnesiai besitęsiantį „etninio valymo“ aktą.

Serbų kariuomenės veiksmais liepos 11 d. iš Srebrenica vietovės buvo išvaryti apie 40,000 musulmonų, tai buvo didžiausias „etninis valymas“ šiame kare. Trečiadienio naktį prasidėjus serbų kariuomenės puolimui, savo namus apėjo 15,000 Zepa vietovės taikių gyventojų.

Paskutiniiais duomenimis, serbų kariuomenė pradėjo didelio masto puolimą šiaurės vakaru Bosnijoje, Bihac vietovėje, kuri taip pat yra JT „saugumo zonoje“ ir kurioje gyvena 180,000 taikių musulmonų. Nuotraukose (viršuje) JT taikdariai laukia kariuomenės vadovybės įsakymų dėl tolimesnių veiksmų; (apačioje) Jungtinių Tautų olandų taikdariai dalina duoną Bosnijos karo pabėgėliams, evakuotiems iš JT „saugumo zonoje“ buvusios, dabar serbų kariuomenės užimtos, Srebrenica vietovės. Tūkstančiai pabėgėlių apsisėjo Tuzlos aerodromo teritorijoje jiems pastatytose palapinėse.

Itariamasis nebus deportuotas

Torontas, liepos 19 d. (REUTER) — Čekų kilmės 82 metų Joseph Nemsila, itariamasis nužudęs šimtus žydų II pasaulinio karo metais, negali būti deportuotas iš Kanados. Imigracijos teisėjo sprendimu, J. Nemsila gina 1910 m. priimtas ir 1978 m. pataisytas įstatymus, pagal kuriuos imigrantai negali būti deportuojami, jeigu jie pragyveno šalyje penkerius metus.

Kanados vyriausybės teisininkai teigia, kad šis įstatymas nesusitabdyt deportacijos, nes Joseph Nemsila, atvykęs į Kanadą 1950 metais, nuslėpė savo praeitį. Teismo sprendimus kritikavo ir Kanados Žydų Kongreso atstovai.

Rusija nustatė rublio kursą

Maskva, liepos 7 d. (Elta) — Rusijos vyriausybė bei Centrinis bankas nusprendė patvirtinti Rusijos rublio kursą svyravimo ribas valiutų rinkoje. Šis fiksuotas rublio kursas galios nuo š. m. liepos 1 d. iki spalio 1 dienos.

Žemiausia rublio kurso riba — 4,300 rublių už JAV dolerį,

aukščiausia — 4,900 rublių už dolerį. Nuo 1993 metų sausio, kada buvo liberalizuotas rublio kursas, tai pirmas kartas, kai Rusijos vyriausybė bei Centrinis bankas tiesiogiai kišasi į valiutų rinkos reikalus.

Rusijos Centrinio banko bei vyriausybės atstovai, komentodami šį žingsnį tvirtina, kad „jis buvo būtinas, siekiant garantuoti Rusijos tarpbankinės valiutų rinkos stabilumą bei ginant valstybinę produkciją ir vartotojus“.

Jų nuomone, rublio kurso ribas jau leidžia nustatyti mažėjanti infliacija — paskutinių prognozių duomenimis, birželį ji siekė 6.7 proc. — bei sėkmingai vykdoma biudžeto politika.

TVF patvirtino paskolą Lietuvai

Vilnius, liepos 19 d. (REUTER) — Tarptautinis Valiutos Fondas (TVF) patvirtino 32.2 milijonų dolerių vertės paskolą Lietuvai, pranešė TVF atstovas Lietuvai Peter Cornelius.

Ši paskola buvo paimta iš fondų, buvusių skirtų sovietinio bloko šalių mokesčių už energijos importą subalansavimui. Nuo 1992 m. TVF Lietuvai jau paskyrė daugiau kaip 210 milijonų dolerių paskolų.

Aplink pasaulį

• **Europos Saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) misijos atstovai, stebėję Baltarusijos parlamento rinkimus, pareiškė, kad skirtingai nuo rinkimų kitose buvusiose komunistinėse šalyse, Baltarusijoje rinkimai nebuvo laisvi ir demokratiški. Vyriausybė kišosi į rinkimų procesą, trūko objektyvios informacijos, kai kurie laikraščiai redaktoriai buvo atleisti, o TV programose rinkimų rezultatai buvo iškraipomi. Tuo Baltarusijoje buvo žengtas žingsnis atgal — į autoritarinio režimo ir antidemokratinės politinės santvarkos atkūrimą.**

• **Saksonijos žemės vidaus reikalų ministras ir valdančiosios Krikščionių demokratų partijos (CDU) pirmininko pavaduotojas Heinz Eggert liepos 10 d. atsistatydino iš pareigų. Jo atsistatydinimas, kurio priežastimi tapo kaltinimai seksualiniu persekiojimu, yra vienas didžiausių šiame Vokietijos politinių skandalų.**

• **Ukrainoje, Chersono srityje, atsirado naujas choleros židynys. Per kelias dienas į ligoninę buvo paguldyta 11 cholera sergančių žmonių. Viso Ukrainoje cholera serga 210 žmonių.**

Pirmieji choleros atvejai Ukrainoje buvo registruoti Nikolajevos srityje birželio 5 d. Vienas cholera sirgęs ligonis mirė.

• **Lietuvos Seimas ratifikavo Jungtinių Tautų vaiko teisių konvenciją, kuri apibrėžia pagrindines vaiko asmenines, pilietines, socialines teises bei laisves ir būdus joms užtikrinti.**

• **Baltarusijos prezidentas Aleksandr Lukašenko tariamai dėl finansinių sunkumų sustabdė strateginių branduolinių raketų „SS-25“ išvedimą iš šalies. Be kita ko, jis pareiškė, jog ginklų išvedimas nėra būtinas, nes Rusija ir Baltarusija greitai vėl susijungs.**

Prancūzija ir Vokietija siekia glaudesnio bendradarbiavimo su Rumunija

Paryžius, liepos 19 d. (REUTER) — Prancūzija ir Vokietija sutarė dar artimiau bendradarbiauti su Rumunija, tačiau kartu paragino šią šalį spartinti ekonomines ir demokratines reformas.

Pasibaigus Užsienio reikalų ministrų Herve de Charette (Prancūzija), Klaus Kinkel (Vokietija) ir Teodor Melescanu (Rumunija) susitikimui, Prancūzijos Užsienio reikalų ministras pareiškė, kad greitesnės politinės reformos, privatizavimas ir rinkos ekonomikos vystymas yra esminės sąlygos stojant į Europos Sąjungą (ES), tačiau šiuo atveju jokie tvarkaraščiai neturėtų būti nustatomi.

Bendras šalių pareiškimas teigia, kad Paryžius ir Bona remia

Rumunijos artimesnį bendradarbiavimą su ESBO ir NATO. Vokietijos ir Prancūzijos užsienio reikalų ministrai davė suptasti, kad nori matyti tarp Rumunijos ir Vengrijos pasirašytą sutartį dėl tautinių mažumų, kurių klausimai dar neišspręsti.

Rumunijos Konstitucinis Teismas atmetė Vengrijos Demokratinės sąjungos ieškinį dėl naujo švietimo įstatymo, tuo patvirtindamas jo atitikimą konstitucijai ir tarptautiniams švietimo standartams.

1.6 milijono etninių vengrų atstovaujanti Vengrų Demokratinė sąjunga teigia, kad švietimo įstatymas pažeidžia tautinių mažumų teises igyti išsilavinimą. Įstatymą dar turi patvirtinti Rumunijos prezidentas Ion Iliescu.

Kinija ir Vokietija stiprina ekonominį bendradarbiavimą

Bona, liepos 13 d. (Elta) — Kinijos valstybės ir partijos vadovas Jiang Zemin su oficialiu vizitu lankėsi Vokietijoje. Jau pirmąją jo vizito Bonoje dieną Kinijos ir Vokietijos firmų atstovai pasirašė aštuonias komercines sutartis, kurių apimtis, kinų vertinimais, viršija 4 milijonus Vokietijos markių.

Be ekonomikos, dėmesio centre buvo dvišalių santykių pletojimas. Vokietijos prezidentas Roman Herzog ir užsienio reikalų ministras Klaus Kinkel taip pat atkreipė Jiang Zemin dėmesį į žmogaus teisių pažeidimus Kinijoje ir perdavė sąrašą su 15 suimtųjų opozicijos veikėjų vardais, kurie, Vokietijos politikų nuomone, turėtų būti paleisti.

Bonoje Kinijos vadovas susitiko su federaliniu prezidentu Roman Herzog bei kancleriu Helmut Kohl. Per pokalbį užsienio reikalų ministerijoje buvo palankiai įvertinti Vokietijos ir

Kinijos santykiai. Tiesa, K. Kinkel, pasak ministerijos atstovo, pareiškė susirūpinimą padidėjusia įtampa santykiuose tarp Vašingtono ir Pekino.

„Šie santykiai, — sakė K. Kinkel, — tarptautiniu atžvilgiu yra per daug svarbūs, kad jais būtų galima manipuliuoti“.

Liepos 13 d. Vokietijos ir Kinijos verslininkai pasirašė susitarimą dėl aštuonių bendrų projektų. Didžiausiam projekte, kurio apimtis 1.4 bilijono Vokietijos markių, numatyta, kad „Mercedes-Benz AG“ kartu su „South-China Motor Corp.“ stitys bendrą gamyklą.

Partneriai Kinijoje kasmet nori pagaminti 60,000 prabangių limuzinų bei 100,000 variklių. Dar susitarimo pasirašymo išvakarėse „Mercedes-Benz AG“ su „Yangzhou Motor Coach Man.“ pasiekė susitarimą dėl 7,000 kelioninių autobusų bei 5,000 važiuoklių automobiliams per metus gamybos.

Kinijos prezidentas Jiang Zemin (kairėje) ir Vokietijos kancleris Helmut Kohl patenkinti susitikimo rezultatais.

• **Lenkijos Seimas priėmė įstatymą, kuriuo remiantis Lenkijos teritorijoje penkeriems metams sustabdomi mirties bausmės nuosprendžiai ir jų vykdymas. Tačiau viešosios nuomonės tyrimo biuro duomenimis, dauguma lenkų — 62 proc. apklaustųjų — yra už mirties bausmę ir tik 37 proc. — už jos panaikinimą.**

KALENDORIUS

Liepos 21 d.: Šv. Laurynas iš Brindisi, kunigas, Bažnyčios mokytojas (mirė 1619 m.); Lionginas, Prakseda, Rimvydas, Lasota.

Liepos 22 d.: Šv. Marija Magdalena, atgailotoja; Platonas, Rachelė, Dalius.

SPORTO APŽVALGA

Redaktorė Irena Regienė

Š. A. BALTIEČIŲ IR LIETUVIŲ
LENGVOSIOS ATLETIKOS
PIRMENYBĖS

1995 m. Š. Amerikos Baltiečių ir Lietuvių Lengvosios Atletikos pirmenybės š. m. rugsėjo 9 ir 10 d. vyks Cuyahoga Community College, Western Campus, 11000 W. Pleasant Valley Rd., Parma, Ohio (vakarinis Clevelando priemiestis). Varžybas vykdo Clevelando LSK „Žaibas“.

Varžybos vyks šiose klasėse: vyrų (20-34 m. imtinai), moterų (17-34 m.), jaunių A (17-19 m.), jaunių ir mergaičių B (15-16 m.), berniukų ir mergaičių C (13-14 m.), D (11-12 m.), E (9-10 m.) ir F (8 m. ir jaunesnių); vyrų ir moterų „Sub-masters“ (35-39 m.) visų klasių „Masters“ — (40-44 m.), (45-49 m.) ir t.t. kas 5 metai. Prieauglio klasifikacija — pagal dalyvio amžių 1995 m. gruodžio 31 d. Sub-masters ir masters — pagal dalyvio amžių varžybų dieną. Dalyvių skaičius neapribotas visose klasėse.

Varžybų pradžia: šeštadienį, rugsėjo 9 d., 1:30 val. p.p. Registracija nuo 12 val. Sekma-

dienį varžybos tęsis nuo 10 val. ryto.

Dalyvių registracija pageidaujama iki 1995 m. rugsėjo 5 d. imtinai, šiuo adresu:

Algirdas Bielskus, 3000 Hadden Rd., Euclid, OH 44117-2122. Tel. (216) 486-0889. Faksas (216) 943-4485.

Papildomi kontaktai: Eglė Laniauskienė 216-731-7464, Irena Wilkinson 905-822-0302. Danguolė Alderdice 905-639-7711.

Lietuvių 1995 m. pirmenybės bus išvestos iš baltiečių. Smulkios informacijos bus praneštos visiems ŠALFASS-gos vienetams. Klubams nepriklausantieji, informaciją gali kreiptis į A. Bielskų bei kitus aukščiausių nurodytus asmenis, ar į bet kurį lietuvių sporto klubą.

Klubai ir pavieniai lengvatlečiai skatinami šiose varžybose dalyvauti.

ŠALFASS-gos Lengvosios atletikos komitetas ŠALFASS centro valdyba

ČIKAGOS SPORTO KLUBAS
„NERIS“ IR TINKLINIS

Artėjant Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynėms Lietuvoje, „Neris“ jau du mėnesiai treniruojasi su moterų tinklinio komanda ir rimtai galvoja pasipriešinti Lietuvos komandos žinoma, jei Lietuvos rinktinė nedalyvaus žaidynėse. „Neris“ žaidėjų dauguma žaidžia universitetų komandose. Prie jų prisideda ir dvi dar vos 16 ir 17 metų amžiaus mergaitės. Komandos sudaryme daug prisideda Arūnas ir Gražina Vasiai. Treniruoti sutiko Jonas Izokaitis.

Turbūt mažai kam žinoma, kad „Neris“ daug dirba su 14-16 ir 18 metų amžiaus mergaičių komandomis. Šį sezoną turėjome 7 komandas, kurias nuolatini treneriai treniravo du kartus savaitėje. Sezonas prasideda gruodžio 1 d. ir tęsiasi iki liepos 7 d. Per tą laikotarpį 112-je turnyrų sužaista 611

rungtynių. Visas išlaidas padengia tėvai.

Pasiekta gan gražių laimėjimų: 16 m. amžiaus pirmoji komanda laimėjo „USA AAU Junior National“ St. Louis, MO vykusiam turnyre pirmą vietą iš 64 komandų. Deana Lazauskaitė buvo išrinkta į „All American Team“, ji ir yra viena iš jauniausių, atstovausiančių „Neriai“ Lietuvoje.

18 metų amžiaus pirmoji komanda „New Balance Junior Championships“, Lisle, IL, laimėjo 9 vietą iš 69 komandų. 14 metų amžiaus pirmoji komanda „USA National Championships“ Orlando, FL., tarp 48 komandų pasiekė 16 vietą. Visuose šiuose turnyruose pirmiausia reikėjo kvalifikuotis savo rajone.

Sekantis parinkimas į „Neris“ komandas bus š. m. lapkričio gale. Kreiptis galima į klubo direktorių Zigmą Žiupynį, tel. 708-425-3379.

Z.Z.

UŽSIDARĖ SPORTO
LAIKRAŠTIS

Lietuvoje daugiau negu pora metų gyvavęs sporto laikraštis „OL Sportas“ birželio mėnesio pradžioje išleido savo paskutinį numerį. Laikraščio leidėjas (jis leido ir daugiau laikraščių) Linas Jučas dėl visokių nešvarių kombinacijų pakliuvo į teismą ir toliau negalės reikštis. Šiaip šis laikraštis buvo gana įdomiai redaguojamas, nors ir nevisada reguliariai leidžiamas (išdavė maždaug trys laidos per mėnesį).

Kitas Lietuvos sporto laikraštis — „Lietuvos sportas“, kuris nuo šių metų pradžios buvęs dienraščiu, nuo liepos grįžo į ankstesnį dažnumą — išeis 3 kartus savaitėje, bet su padidinta šeštadienine laida (16 psl.). Šį laikraštį redaguoja Bronius Čekanauskas.

E. Š.

Čikagos „Neris“ — „USA AAU National“ tinklinio turnyro nugalėtojos 16-kos metų amžiaus mergaičių grupė. Dešinėje — klubo direktorius ir laimėjęs komandos treneris Zigmą Žiupynys.

Arvydas Sabonis ir Šarūnas Marčiulionis, geriausieji Europos krepšinio pirmenybių žaidėjai Atėnuose, Vilniuje buvo sutikti kaip herojai. Jie ir kiti Lietuvos krepšinio rinktinės žaidėjai buvo papuošti ažuolo lapu vainikais.

Nuotr. Viktoro Kapočiaus

LIETUVA MORALINIS
EUROPOS LAIMĖTOJASKAZYS BARONAS
Mūsų korespondentas Europoje

Europos televizijos sporto kanalas iš Graikijos sostinės rodė 29-sias Europos vyrų krepšinio pirmenybes. Stebėjau jas, ypač jiems šaunuolių rungtynes, mūsų laimint prieš Europos meistrę Vokietiją bei kitas valstybes.

Prieš pirmenybes daug įvairių spėlojimų pasirodė vokiškoje spaudoje, laikant „favoritais“ rusus, kroatius, iš Serbijos ir Montenegro sudaryta rinktinė, vel kita spauda aukso medalius skyrė Lietuvai. Platūs straipsniai buvo išspausdinti apie Š. Marčiulionį ir A. Saboną. Miuncheno ir Frankfurto spauda lietuvius priskyrė prie geriausių Europos krepšinio pirmenybių žaidėjų.

Daug sveikatos ir nervų kainavo man trejos Lietuvos rungtynės su Rusija, Kroatija ir baigmė prieš „ex Jugoslaviją“. Tačiau iš anksto reikia pažymėti, kad nors oficialiai aukso medalį laimėjo serbai ir montenegričiai, tačiau moralinis pirmenybių laimėtojas yra mūsų Lietuva! (mano pabrūkta — K.B.).

Nežinau, ar Kanados ir JAV televizija rodė Lietuvos ir „ex Jugoslavijos“ susitikimą, kurį gintarų kraštas pralaimėjo 96:90 (48:49), tačiau visiškai teisingai „Frankfurter Allegemeine“ liepos 4 d. rašė, kad žiūrovai pagerbė ne laimėtojus, bet

„verlierer Litauen“ — pralaimėtoją Lietuvą.

Miuncheno „Sueddeutsche Zeitung“ liepos 4 d. savo ilgą rungtynių aprašymą pradėjo lietuviška patarle: „Kas daug kalba, tas mažai dirba“. Visą Europos pirmenybių laiką lietuvių mažai kalbėjo, daug pasiekė, tačiau pirmenybių pabaigoje rasmami apgaule. Priežastis: prieš rungtynių pabaigą su „ex Jugoslavijos“ rinktinė. A. Sabonui buvo paskirta, ir tai neteisingai, techniška bauda ir tuo pačiu penkta. Lietuviai nenorėjo daugiau žaisti, tačiau prašomi „ex Jugoslavijos“ rinktinės kapitono, lietuvių sutiko išeiti į aikštę. Pasibaigus rungtynėms, teisėja apsaugojo Graikijos policija, kadangi prie jo artinosi Š. Marčiulionis ir A. Sabonis. Krepšinio aikštė buvo apipilta „drachmom“. 19 tūkstančių žiūrovų net skandavo nešvankius angliškus žodžius, ilgai švilpimai lydėjo „ex Jugoslavijos“ rinktinę.

Negali būti kalbos, kad prieš „ex Jugoslavijos“ pergalės prisidėjo krepšinio s-gos vyr. sekretorius serbas B. Stankovic. Lietuvos rinktinės treneris Vladas Garastas spaudai pasakė, kad pirmenybių tvarka rasti buvo sudarytas jau iš anksto rodant „ex Jugoslaviją“ „žalią šviesą“. Kiekviena rinktinė, žaisdama vėlu vakarą, jau kitą rytą turėjo išeiti vėl į aikštę prieš serbo-montenegričius, kurie turėjo žymiai ilgesnę pertrauką. Š. Marčiulionis nuėjo dar toliau, pasakydamas spaudos atstovams, kad „pirmenybėse buvo vienas asmuo, kuris būtinai norėjo ir laukė 'ex Jugoslavijos' laimėjimo“. Be abejo, tie žodžiai buvo taikomi serbui, krepšinio sąjungos vyr. sekretoriui, B. Stankovic.

Išvada: šios 29-sios Europos vyrų krepšinio pirmenybės turėjo taip pat politinį atspalvį. Gaila, kad nukentėjo Lietuva, gaila narsių kroatų, kurie stovėdami šalia „ex Jugoslavijos“ ir išprovokuoti čestnikų pergalės ženklais (pakeltos rankos su trim pirštais) nutarė apiešti medalių įteikimo iškilmę. Greičiausiai, Kroatija šią demonstraciją turės apmokėti 50 tūkst. dol. bauda.

IR ŠIMET DVI
KREPŠINIO
MOKYKLOS
KANADOJE

Toronto „Vyčio“ vardo krepšinio mokykla, Mamerto Dulūno pastangomis, buvo įsteigta 1968 metais. Ji veikia be sustrukdymų iki šių dienų. Nors pradžia buvo sunki, tačiau gerai organizuojant, pateikiant rimtas programas ir sugebant sutraukti gerus instruktorius, kaip, buvusius NBA lygos žaidėjus bei organizatorius, ši mokykla buvo įsigijusi gerą vardą ir pasitikėjimą. Be pavienių asmenų atkreipto dėmesio, mokyklą yra lankęs Ontario provincijos „Leadership Camp“ atstovas, kuris, gerai žinodamas krepšinio reikalavimus, skatines jį įsileisti ir ne lietuvių krepšinininkus. „Žydėjimo“ laikais (1970-80) šios mokyklos programa užimdavo 3-5 savaitių laiko tarpą kiekvieną vasarą ir sutraukdavo nuo 300 iki 400 kursantų.

Laiko slinkyje keitėsi sąlygos, keitėsi žmonės. Reikėjo taikytis prie naujų reikalavimų. Visuomet, tačiau, sunkumai būdavo nugalimi... ir ši mokykla, štai, ir vėl skelbiasi, 1995 rugpjūčio 20-26 dienomis pravesianti krepšinio kursą, toje pačioje Tėvų Pranciškonų stovyklavietėje, Wasagoje.

Mamertas Dulūnas, šios mokyklos steigėjas (1994 miręs Toronte), organizatorius, instruktorius ir nuolatinis darbuotojas, buvo iškilus dalyvis lietuvių krepšinio rinkinių pokario metu Vokietijoje (1945-1947) ir vėliau, ilgametis Toronto „Vyčio“ krepšinininkas bei darbuotojas.

LIETUVOS KREPŠINIO
LYGOJE

Lietuvos krepšinio lygos (LKL) 1995 turnyre iki šiol pagal pergalės komandos išsilygiavo šia eile: 1 vieta Kauno „Žalgiris“ — 32 pergalės ir 3 pralaimėjimai; 2 v. Kauno „Atletas“ — 25-10; 3 v. Kauno „Lavera“ — 23-13; 4 v. Šiaulių „Šiauliai“ — 20-16; 5 v. Šilutės „Šilutė“ — 20-15; 6 v. Vilniaus „Statyba“ — 18-17; 7 v. Plungės „Olimpas“ — 17-19; 8 v. Vilniaus „Sakalai“ — 16-20; 9 v. Klaipėdos „Neptūnas“ — 10-25; 10 v. Panevėžio „Lietkabelis“ — 9-26 ir 11 vietoje Kauno „Neca“ — 5-31.

Geriausi trys žaidėjai lygoje yra: G. Einikis („Žalgiris“) — 931 taškas, P. Jonestas („Olimpas“) — 885 ir R. Thomason („Šilutė“) — 733 tšk. Baudų metime geriausi: G. Bačianskas („Lietkabelis“) — 89,34%; A. Palšis („Neca“) — 86,59% ir A. Giedraitis („Sakalai“) — 85,87%. Dviejų taškų metimuose: M. Zukauskas („Šiauliai“) — 65,35%, G. Einikis („Žalgiris“) — 64,75% ir Ž. Ilguskas („Atletas“) — 60,94%.

Tritaškiai: R. Vaišvila („Atletas“) — 50,57%, A. Šeiningas („Statyba“) — 47,02% ir G. Pečiulionis („Neca“) — 42,73%. Sig. K.

Pabaigai palikau liūdną vaizdą: gavęs technišką ir tuo pačiu penktą baudą (techniška bauda matė tik teisėjas!) Arvydas Sabonis palieka aikštę, esant 87:83 pasekmei, „ex Jugoslavijos“ naudai. Televizijos aparatas tuoj pat buvo nukreiptas į milžiną lietuvį (A. Sabonis yra 2.20 m aukščio ir sveria 130 kg). Arvydo veidu riedėjo ašaros... Geriausio Europos vidurio puolėjo ašaros daug ką pasakė...

Lietuva iškovojo teisę dalyvauti olimpinėse žaidynėse. Gal jai pavyks Atlantoje atsirevanšuoti „ex Jugoslavijai“ už šį neteisingą ir skaudų pralaimėjimą?

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mazinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nusiųjami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėsti, pažymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	¼ metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą (Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
Užsakant į užsienį oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausia redaktorė Danutė Bindokienė
Administratorių Pijus Stončius

Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis, MIC

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.
- Redakcija straipsnius taisyti savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

Antroji krepšinio mokykla jaunimui, yra skelbiama 1995 m. liepos 31 - rugpjūčio 4 dienomis, Mississaugoje, Ontario. Tai, jau treti metai iš eilės, mūsų buvusio iškilus krepšinininko Leono Rautinš vadovaujama. Jo mokyklos programos yra sudarytos kreipiant dėmesį į amžiaus ribas ir fizinį kursanto pajėgumą. Greta fizinio krūvio, dalyviams bus pravedama paskaitinio pobūdžio (su iliustravimu) krepšinio žaidimo įvairenybės.

Šios mokyklos kūrėjas yra jos vadovas Leonas Rautinš. Aukštosios klasės krepšinį pats pradėjo žaisti Minnesotos universitete, vėliau Syracuse. Kanados olimpinėje rinktinėje žaidė nuo

1977 iki 1982-ju. NBA lygoje „Philadelphia 76“, „Indiana Pacers“ ir „Atlanta Hawks“ žaidė 1983-84 metų laikotarpiu. Vėliau yra žaidęs Europos aukštojo lygoje, Italijoje.

Jaunimui, norinčiam pasitobulinti krepšinyje, kaip matome, yra siūlomos šią vasarą net dvi mokyklos, Toronte ir Wasagoje.

Sig. K.

IŠLEISTA LATVIJOS
SPORTO ISTORIJA

„Lietuvos aido“ š. m. bal. 1 d. laidoje, sporto skyriuje trumpa žinutė: „Išleista Latvijos sporto istorijos knyga. Joje atspindėtas ir išieivijos sportas“... Labai norėtusi, kad Lietuvos sporto istorijos leidėjai pasektų kaimynais, o juk medžiaga, kiek žinoma, seniai paruošta, įskaitant išieivijos dalį.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to diplomu, lietuviams sutarkys dantis už prienamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. **Sustarimul** (kalbėti angliškai) tel. 708-422-8260

DR. A. B. GLEVECKAS
GDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v. p.p. 7 v.v. antr. 12:30-3 v.p.p. trečd. uždaryta, ketv. 1-3 v.p.p. penkt. ir šešt. 9 v.-12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6989 arba (312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIDZAS IR IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708) 652-4159
DR. P. KISIELIUS
GDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v. v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2809
Valandos pagal susitarimą
Vakaris ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUŠ LIGOS
7722 S. Kedzie, Chicago 60652
Tel. 312-434-2123
Pirmd. 2 v. p.p. 7 v.v., antr. 9 v.r. - 12, ketv. 12 - 4 v. p.p., penkt. 12 - 6 v.v.

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
6132 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 312-436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
1185 Dundas Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GDYTOJAS
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GDYMAS
6132 S. Kedzie
Val. antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 778-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLIUBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center.
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

TYLUSIS KARAS

KRISTINAS ASTIKAS

(Pabaiga)

Kaip tai galėjo įvykti? Atkreipkime dėmesį: šalia „novosios myšlenijės“ ir „perestroikos“ atskiru komponentu yra „glasnost“. Taigi ir Lietuvoje buvo sukurta (tai patvirtina jos finansavimo slapti kanalai) „laisvoji spauda“.

Ji, vadovaujama R. Eilunavičiaus ir V. Kavaliausko, nuo valstybingumo atkūrimo momento šaukė apie neišvengiamas „raganų medžiokles“. Demagogija laimėjo. Visi troško, jog raganos pačios geranoriškai apeleistų tarptautinį pripažinimą atgavusią valstybę. Deja, to neįvyko.

Pasleptosios okupacijos mechanizmas

Pilietiškoji Lietuvos visuomenės dalis, demonstruodama ryžtą ir drausmę,ėjo į mitingus, kuriuose reikalavo rinkos ekonomikos.

Nomenklatura (be kelių deleguotų politiniais sumetimais) į mitingus nevaikščiojo. Komjaunimo „verslininkai“, žinodami būsimos ekonomikos modelį bei naudodamiesi gorbacioviniu „kooperacijos judėjimu“, valstybes sąskaita krovėsi pirminį kapitalą. Laiku informuoti, kaip ir koks kapitalizmas bus kuriamas, jie nebijojo „kapitalizacijos“ ir atsakomybės už valstybės turto grobimus. Jie parlamento ir pasienio muitinių gynimui laiko tuščiai neleido.

Tuo pat metu ortodoksinės partokratijos dalis nieko nesuprato. Reikalavo iš Gorbaciovio triušškinti Sajūdį, kuriame, tautos remiami, emė

dominuoti Laisvės judėjimo atstovai. Ortodoksų veikla baigėsi sausio 13-ąją ir rugpjūčio pučū.

Periferijoje nomenklatura valdžios nebuvo praradusi. Veik nepažeistos visoje valstybės teritorijoje išliko sovietinės spec tarnybos, „laisvosios spaudos“ profesionaliai pridengtos kaip „pasimetusios“.

Persikrikštiję partiečiai organizavo čekistų finansavimą valstybės lėšomis.

Taip be ginklų okupantų tankams kelią pastoti pasiryžusi tauta buvo paralyžuota; iš jos atimta valia priešintis neokomunistinėms sistemoms kūrimumi. Kruopščiai parenkami ir tautai įpėšami lyderiai buvo lietuviai.

Irklavimas į priešingas puses

Taip šviesios atminties Stasys Lozoraitis pavadino procesus tėvynėje po politinio išsilaisvinimo.

Rafinučiausiais būdais partnomenklaturai ir ranka rankon su ja tebedirbančiai spec. tarnybai, diskredituojant laisvės judėjimo iškeltus vadus, buvo akcentuojamas šių „nepasirengimas“ valstybės valdymui, demoralizuojami silpnesnieji, judėjimas priešinamas su užsienio tautiečiais. Neokomunistinės jėgos parlamente (viliojamos turto) niekad nemanė būti normalia opozicija; nesiekė europinio tipo valstybės kūrimo, nors apie tai dažnai dvideiškiai kalbėjo.

Juokinga klausyti, kai Adolfas Šleževičius kalba apie socialdemokratinę (vidutinių savininkų) vystymosi kryptį. Be

abejonės, jis niekad nemanė sudijuoti Socialdemokratijos postulatų. Jam būtina „nusikąsti uodega“, t.y. 95% tautos pramoninio ir prekybinio turto pagrobusi (besiruošiančiai tai padaryti su žeme ir gamtonauda) nomenklaturą organizuoti ir paslepti, kad būtų igyvendinta „perestroika“ Lietuvoje.

Kvalifikuotai supriešinant tautą, griauant viską, ką pradėjo V. Landsbergio vadovaujami žmonės, kurdami valstybės institucijas, turto „prichvatizavimo“ pirmasis etapas jiems iš dalies pavyko.

Reikia pripažinti, jog mes (nusileidami nebent Rumunijai) pirmajame tarptautinės neokomunistinės sistemos kūrime.

Amą praradusi teisėsauga

Tokia teisėsauga buvo reikalinga, kad „prichvatizacija“ vyktų sklandžiai. Net ir tuomet, jei už tai reikėtų mokėti didelės dalies piliečių nesaugumu ar net gyvybę.

Sovietijoje aukštųjų mokyklų mandatines komisijas privalėjo garantuoti, jog kai kurias profesijas sudarytų konformistinių pažiūrų asmenys ir jų vaikai. Ypač sijojama buvo teisėje ir žurnalistikoje.

Mūsų analizuojamam laikotarpiu tai davė savo vaisius. LDDP - organizuotai valstybės turto grobimo struktūrai - išsidalinti tai, kas privalėjo būti daugelio žmonių „startiniu kapitalu“, teisėsauga tylėjo, o, kai tylėti buvo nebegalima, teigė nematanti neokomunistų veiksmuose „nusikalstamo sudėties“.

Masinės informacijos priemonės nukreipdavo apvogtųjų dėmesį į neesminius dalykus, pagaliai į sąmoningai inspirotą nusikalstamumą.

Tam prirėkė žurnalisto V. Lingio nužudymo.

Bevalė valstybė

Po Seimo rinkimų užsieniečiai Lietuvą, kaip minėjome, lygino su Rumunija. Suprantama, LDDP ideologai nervinosi.

Analogijų paieškų priežastis - abiejose šalyse „tautų valia“ valdžion gražinti komunistai.

Be abejonės, panašumų rastume daug. Tačiau ideologai ne jų bijojo. Nevaldomos euforijos fone organizuoto „Rumunijos sprogimo“ rengime dalyvavo specialistai su lietuviškais pavardėmis.

Galimas daktas - Rumunijos fiasko buvo reikalingas dėl Moldovos, tuo tarpu Lietuvos - gal dėl Karaliaučiaus, o gal dėl to, jog ji stambiausia ir etniškai vieningiausia iš Baltijos šalių. Tačiau ar tik dėl šių geopolitinių priežasčių neimperija neapsiribojo valstybės struktūrų „finliandizacija“?

Laokoono vaikų būtis

Analizė neleidžia dvejojti, jog „perestroikos“ varikliu Lietuvoje buvo LKP CK ideologijos skyrius ir KGB Lietuvos padalinys. Kad užduotys būtų sekmingai įvykdytos, šioms struktūroms (vos procesams prasidėjus) reikėjo „vertingiausi kadrai“ iš Rytų Vokietijos (kur sėmės darbo patirties, pvz., buvęs LTSR KGB šefas R. Marcininkas) ir Vakarų šalių.

Procesams vykstant, partijos draugai (LDDP) tikėjosi, jog specialiosios tarnybos, kaip įprasta, yra jai pavaldžios. Tačiau 1991 m. rudenį LDDP valdymo organus įterpiamas „verslininkas ir žurnalistas“ A. Klimaitis.

Ilgai „vokiškoje“ aplinkoje dirbęs, Justas Paleckis žinojo žymiai daugiau, nei eiliniai partiečiai. Jis išsigaudo. Pasakė LDDP „grietinėlei“: „Ką jūs padarėte? Juk tai kagėbistas“. Ir patarė jį socialdemokratams.

Šį jo panišką bėgimą kai kas bandė aiškinti tuo pačiu dėdėpistų siekiu: persikūnyti į „socialdemokratinio tipo partiją“.

Tikrovė kitokia. Vieno žymesnių lietuvių kolaborantų sūnus suprato, kad kagėbistai net nesirodė tarnauti partijai tokiai, kokia ji yra.

KGB užduotis - visiškai valdyti visas pokomunistines struktūras. Spaudoje pasirodžiusios „grupotės istorijos“ tolesnė eiga rodo, jog tiek LDDP, tiek sirinkusiems parapijos salėje šventės dalyviams žodį tarė Telšių kunigų seminarijos dvasios tėvas mons. Jonas Kauneckas, o seminarijos auklėtiniai atliko motinoms skirtą koncertą.

tabytų užsienio specialiųjų tarnybų ardomajai veikimui prieš valstybę.

Tad Lietuvos pilietius drąsiai galima lyginti su senovės graikų mitologinio herojaus Laokoono vaikais.

BAIGIESI MOKSLO METAI KAUNO KUNIGŲ SEMINARIJOJE

Gegužės 27 d. iškilmingu aktu Kauno tarpdiecezinės kunigų seminarijos didžiojoje salėje buvo užbaigti 1994-95 mokslo metai. Kreipdamasis į susirinkusius seminarijos auklėtinius, Kauno vyskupas augziliaras Sigitas Tamkevičius linkėjo klierikams „degti tikėjimo ugnimi“ ir būti apaštalais. Teologijos bakalaurų diplomai buvo įteikti septyniems šeštą seminarijos kursą baigusiems auklėtiniams, dvidešimt šešioms penktą kursą baigusiems klierikams ir vienam kunigui.

Stojamieji egzaminai į Kauno tarpdiecezinę kunigų seminariją šiais metais vyks rugpjūčio 17 d. Kandidatams reikės parašyti rašinį iš teologijos pagrindų. Kaip rašoma seminarijos ir Teologijos fakulteto vadovybės kreipimeis į Lietuvos jaunuolius, pasirengimas kunigystei trunka šešerius metus, o studijos vyksta Kauno Katalikų teologijos fakultete prie VDU. Baigusiems seminariją suteikiami kunigystės šventimai. Sekmingai išlaikiusiems teologijos egzaminus ir parašiusiems mokslinį darbą suteikiamas teologijos bakalaurų laipsnis. Gabiausiai siūnčiami testai studijas užsienyje.

Į kunigų seminariją priimami jaunuoliai nuo 18 metų amžiaus, „rimtai apsvairstę pašaukimą kunigystei, dorę elgesio, praktikuojantys katalikai, gabūs mokslui, baigę vidurinę ar jai tolygią mokyklą“. Kandidatai birželio - rugpjūčio mėn. turi asmeniškai atvykti į seminariją, parašyti pareiškimą ir užpildyti pateiktą anketą. Su savimi jie privalo turėti savo ordinaro rekomendaciją, klebono parašytą charakteristiką, krikšto metrikus, sveikatos pažymą, karinį bilietą, pasą, mokyklos baigimo atestata, keturias foto nuotraukas. („Katalikų bažnyčia Lietuvoje“, Nr.5)

• Telšiuose gegužės 7 d. vyko meilės ir padėkos Motinai renginiai. Po šv. Mišų, kurios katedroje buvo aukojamos už gyvas ir mirusias motinas, susirinkusiems parapijos salėje šventės dalyviams žodį tarė Telšių kunigų seminarijos dvasios tėvas mons. Jonas Kauneckas, o seminarijos auklėtiniai atliko motinoms skirtą koncertą.

Danutė Bindokienė

Popiežius rašo moterims

Š.m. liepos 10 d. popiežius Jonas Paulius II paskelbė laišką, ypač taikomą pasaulio moterims, pasisakydamas bandysias kalbėti „i kiekvienos moters širdį ir protą“. Laiškas paskelbtas ryšium su Jungtinių Tautų ruošiamą ketvirtąją Pasaulio moterų konferencija, turinčia įvykti Bejing (Kinijoje) šį rugsėjo mėnesį.

Kaip buvo galima tikėtis, šv. Tėvas laišką stengėsi išvengti kontroversijų ir kreipti savo mintis kiek galima pozityvesne linkme, tačiau griežtai pasiliko prie Bažnyčios pažiūros ir negimusių kūdikių žudymą ir moterų kunigystę. Pastarieji du ankstyvesniųjų popiežiaus pasisakymų bei enciklikų patvirtinimai jau susilaukė aštrios reakcijos iš moterų feministinio judėjimo vadovybės ir narių. Kadangi negimusių kūdikių žudymas (nors įprasta jį vadinti ne tokiu „krūvinu“ žodžiu - abortais), be abejo, bus viena diskutuojamų temų moterų suvažiavime Kinijoje, popiežius kaip tik pabrėžė Katalikų Bažnyčios pažiūrą į abortus: moteris, dirbtiniu būdu nutraukianti nėštumą, papildo žmogžudystę, nepaisant, kokios priežastys ją paskatina tai padaryti. Katalikams, kurios dalyvaus konferencijoje, šis priminimas bus reikšmingas.

Popiežius laišką pamini, kad „kunigystė nėra dominavimo, o tarnystės klausimas“. Vyrų ir moterų teises Bažnyčia vienodai gerbia ir pripažįsta, bet mato skirtingą vyrų ir moterų rolę. Kristus apaštalais pasirinko tik vyrus, todėl ir Bažnyčia nesiruošia atsisakyti paties jos įkūrėjo įvestos tradicijos. Galbūt, norėdamas kiek sušvelninti savo žodžius apie Kunigystės sakramentą, pasiliekančią išskirtinai vyrams (ir žinodamas, jog daugelis moterų prieš tą pasisakymą „šiaušis“), popiežius primena, kad daugybė labai talentingų, gabių, išsimokslinusių moterų paskyrė savo tarnystę Bažnyčiai ir tuo paliko neišdylantį ženklą jos istorijoje.

Apskritai šiame laiške kalbama labai jautriai, su padėka ir iš dalies atsiprašymu, kad praiteityje Katalikų Bažnyčia pakankamai griežtai nepasmerkė baisių skriaudų, nukreiptų prieš moteris. Juk pats Kristus

prieš kone du tūkstančius metų savo pavyzdžiu parodė žmonijai, kokia turi būti jos pažiūra į moteris. Jis buvo moterims atlaidas, pagarbus, jautrus, atviras. Jeigu istorijos slinktyje žmonija (ir Bažnyčia) nutolo nuo tos dieviškosios formulės, tai dabar atėjo laikas klaidas atitaisyti.

Gražiausia laiško dalis yra jo pradžia, kai šv. Tėvas dėkoja moterims: motinoms, dukterims, seserims, žmonoms; moterims profesionalėms, ypač pasirinkusioms religines bendruomenes gyvenimą. Moterims Dievo suteikta ypatinga dovana: jos moka žmones matyti „ne tiek akimis, kiek širdimi“, nepaisant, kokioje ideologinėje ar politinėje sistemoje gyventų; moterims linkusios aukotis kitų labui - švietimo darbe, tarnaujant vargšams, silpniesiems. Tokiu būdu moteris visuomenę tampa „dvasios ir kultūros motina“. Moteris apdovanota „natūraliu vidiniu įžvalgumu, kuris padeda jai palaikyti atvirus ir šiltus ryšius su kitais“. Deja, daugelyje kultūrų pačios brangiausios moters savybės ne tik niekinamos, bet paneigiamos. Viena tokių - motinystė. Moteris, pasirinkusi žmonos ir motinos rolę, turi būti vertinama, o ne diskriminuojama.

Popiežius pasisako už lygias moterų teises visuomenėje: vienodą atlyginimą su vyrais už tą patį darbą, dirbančių motinų globą, vienodas teises žengti karjeros keliu darbotvieteje, tas pačias teises šeimoje ir pan.

Galima sakyti, kad tai pirmas toks laiškas Katalikų Bažnyčios istorijoje ir apie jo turinį (su tam tikrais rezervais) daugumas katalikų atsiliepia teigiamai. Popiežius sako, kad laikas pažvelgti į milžinišką moterų inšą žmoniją, o tas inšas nei kiek nemažesnis kaip vyrų, juo labiau, kad moterims kone visuomet reikėjo „plaukti prieš srovę“: joms buvo sunkiai priimanamas mokslas, jos buvo paneikintos, ignoruojamos, dažniau vertinamos pagal savo išvaizdą, bet ne pagal sugebėjimą, dvasines savybes, profesinį pasirošimą.

Moterų suvažiavimo išvakarėse šv. Tėvas tarytum stengiasi bent iš dalies atitaisyti istorijos skriaudas moteriškai giminei. O tai jau „susitaikymo pradžia“.

SKATo kariams atliekant mokomąjį Džukijoje, š.m. birželio mėn. žvalgai ant Liškiavos piliakalnio. Nuotr. A. Jarmolo

PARTIZANINIO PASIPRIEŠINIMO 1944-1945 m. IŠTAKOS

POVILAS VAIČEKAS

24

Vedant jį pro važiuojantį garvežį, jis staiga metėsi po jo ratus ir žuvo. Tai toks likimas dviejų brolių Leono ir Broniaus Stančikų, vyrų kaip ažuolų, kovojusių skapiškėnų partizanų eilėse. Ypač išsiskyrė iš visų Bronius savo milžinišku ūgiu ir didele jėga, jis kaip žaisliuką nešiojosi didžiulį vokišką kulkovaidį. Jie abu buvo stambaus ūkininko sūnūs. Senasis tėvas iškeliauvo į Sibirą. Po tiek metų man ausyse tebeskamba brolių dainuota partizaniška daina: „Saulutė į vakarus leidos, ilgejosi girios ir pievos, veidužį man ašaros puošė, kai tu pasakei man su Diev...“

Viso to nebūtų buvę, jeigu mūsų kraštas nebūtų buvęs okupuotas svetimųjų. Broliai būtų arę gimtinės žemę ir darbavęsi Lietuvai. Šiandieną jų nebėra. Nežinau kaip susiklostė Leono žmonos ir jo dukros likimas, neturiu smulkesnių žinių.

1994 m. vasarą važiuavau pro buvusio Topolio dvaro vietą. Nieko negalėjau bepažinti. Tik didelių medžių krūva, tankūs lapučiai, nepažįstami buvusio kolchozo pastatai, nepažįstami žmonės... Vaziavome keliais, kurių anksčiau, rodos, nebuvo.

Tarybinių dokumentų įsigijimas

Giliai sukrestas dviejų būrio draugų žuvimo po

NKVD kariuomenės siautėjimų Skapagiry ir Turmiškėje, prasiveržęs pro jų apsupimo žiedą, netekęs savo palydovo vilkšnio „Frico“, pagaliau pasiekiau savo atšarginį bunkerį, įrengtą Vėželių kaimo pakraštyje negyvenamoje Trumpicko gryčioje. Nedidelė tai buvo slėptuvė vienam žmogui, padaryta po aukštaitiška krosnimi. Šalia namo pamatų pro mažytį plyšelį įleidavo oras ir truputis šviesos. Vieną rytą, man ilgiau miegant, mane prikėlė šūviai ir šaudymas tiesiai į mano „bunkerį“ - slėptuvę. Iš miego pabudęs, greit nesusi-gaudžiau, kas čia atsitiko? Pro plyšį pamačiau patį „Perkūną“ ir bent dešimtį sribų. Pasirodo, jie užklydę į kaimą ir pasivašinėję degtine pas J. Jonušį, po gerų pietų, sumanė pašaudyti į taikinį, kurį pasistatė ties mano slėptuve. Nusiraminęs, kad čia tik pripuolamybė, bet ne išdavystė, stebėjau jų veidus. Lengvai galėjau likviduoti „Perkūną“, o gal ir dar kelis - bet kas iš to? Tuomet aš aiškiai supratau, jog komunistams tokiais ginklais nenugalėsi. Greit paliko jie mane ramybėje, nežinodami į ką saudė.

Būdamas izoliuotas nuo visų, keletą naktų iš eilės bandžiau užmegti nutrūkusius ryšius - viskas veltui. Jie visi pasitraukė kažkur tolyn, link Vabalninko. Visokios mintys sukosi galvoje, ieškojau sprendimo maldoje. Prisimenu, kaip staiga, lyg koks žaibas blykstelėjo mintis, kuri anksčiau niekad nekildavo: „Numirti visados suspėsi!“ Priesaikos tai mes nebuvome priėmę, gal keisti kovos būdą? „Kišk kalaviją atgal į jo vietą, nes visi, kurie griebiasi kalavijo, žus nuo kalavijo...“ (Mt. 26, 52) Grūdas, jei jis nekris į žemę ir nebus apmireęs, jis neneša vaisiaus... Taigi gal keisti kovos būdą? Lyg kažkokios vidinės jėgos pastūmėtas, atsistojau ir išėjau. Per tėvo gerą pažįstamą Kubicką, smulkų valstietį iš

to paties Vėželių kaimo, greitai buvau jo vežime, ypač sužinojus, kad šiuo metu „Perkūno“ nėra namuose. Dviese su Kubicku užėinam į milicijos būstinę. Durs praviros. Nieko nėra. Lovoje gulėjo tamsiai mėlyna kariška uniforma kariškis, apsvynioję baltu rankšluosčiu galvą. Pakėlė akis ir rusiškai tarė: „Ko jums reikia? Paaishkinom, kad atėjome gauti dokumentų. Jis paklausė: „O kur gyvenai?“ Susigriebiau kažkaip pasakyti, jog pas senele, štai ir liudininkas. Jis nieko daugiau nesakęs, nuplėšė kampan rusiško laikraščio, rodos, „Pravda“, gulėjusio ant stalo ir rusiškai užrašė: „Šiuo pažymiu, kad Povilas Vaičekasukas vyksta į Rokiškio karinį komisariatą“, (parašas) leitenantas Volkov, data. Jis vėl atsigulė, matyt labai skaudėjo galvą. Mes išėjome.

Nedelsdamas pėsčias nuėjau į Rokiškį, niekieno nesulaikytas, stojau į karinę komisiją, ten vėl apžiūrėjo pusnuogį, patikrinęs pažastis dėl SS ženklų ir išdavė laikiną, baltą karinį bilietą. Mažiukas NKVD leitenantas, kalbės lietuviškai, išdavė pažymėjimą, kuriame buvo štai kas užrašyta rusiškai: „Pažymėjimas. Šiuo pažymiu, kad Povilui Vaičekasukai leidžiama pragyventi Skapiškio miestelio teritorijoje. Antspaudas. Parašas. Data“. Paduodant tą dokumentą, nei šio, nei iš to staiga piktai pagrasino: „Žiūrėk, daugiau neik į Černiaus bandą!“. Instruktažo, kad nuolat reikės registruotis milicijoje. Štai ir viskas. Bet ir čia vėl man padėjo laimė. Aš nėjau ten registruotis, bet kreipiausi pas savo krikšto tėvo Benedikto Vaičiūno žmoną, kurios brolis tuo metu buvo Skapiškio valsčiaus partorgas. Ji garantavo dėl manęs, neatlyžtama prašė mazybinu vardu brolio, kad padėtų man. Partorgas paniurusiu veidu tylėjo. Pagaliau, neatsilaikęs sesers prašymų, burbtelėjo: „Einam!“. Nusivedęs į vykdomojo komiteto įstaiga, liepė

vienam savo pareigūnų mane priregistruoti ir tuoj pat išregistruoti. Taip aš išsprūdau dar penkeriems metams iš NKVD horizonto. To partorgo pavardė Baltrūnas, vardo neprisimenu, tai labai aukšto LTSR veikėjo, buvusio Lietuvos komjaunimo sekretoriaus, Valerijono Baltrūno tėvas. V. Baltrūnas vėliau buvo ir Lietuvos KP CK. Prisimenu, kad valsčiaus partorgas vienašyk, ginkluotas automatu, užklydo savo tėviškėje į vieną sodybą ir joje sutiko atsitiktinai buvusius kelis mūsų būrio partizanus. Jis niekad to nesitikėjo. Kadangi visi buvo pažįstami nuo vaikystės dienų, atvirai pasikalbėjo, dar išgėrė po stikliuką ir taikiai išsiskyrė, laikydamai tai paslapytje. Tai pavyzdys, kad buvo ir yra visokių žmonių, net ir iš komunistų tarpo, kurių už įsitikinimus negalima smerkti. Teisti mus tegali vienas Dievas.

Nei mano krikšto tėvo, nei jo žmonos, nei minėto partorgo, jau nebėra gyvųjų tarpe.

Antanas areštus

Ėjo jau 1950 metai, o aš dar nebuvau NKVD naugose. Prisimenu tuos metus, kai dirbau Vilniaus universitete Gamtos mokslų fakultete Darvinizmo ir genetikos katedroje, Čiurlionio gatvėje, Vilniuje. Tuo metu katedros vedėjas buvo profesorius dr. Povilas Snarskis, aspirantė J. Monstvilaitė ir kita aspirantė, žydų kilmės, kurios tikslią pavardę pamiršau. Prisimenu fakulteto partorgą, doc. Petrylą, nuo kurio vienašyk gavau stiprijai barti už tai, kad išverčiau iš rusų kalbos Stalino žodžius: „Mokslas, kuris yra nutraukęs ryšius su bandymais ir praktika - koksai tai yra mokslas“.

(Bus daugiau)

LIETUVIŲ TELKINIAI

DAYTONA BEACH, FL PAGERBTAS JONAS DAUGĖLA

Visuomenininkas, žurnalistas Jonas Daugėla š.m. birželio 15 d. šventė savo amžiaus aštuoniasdešimties metų sukaktį. Ta proga Daytona Beach, FL, Lietuvių klubo valdyba birželio 22 d. suruošė jo pagerbimą Markos restorane.

Pagerbime dalyvavo beveik visi šio telkinio lietuviai. Renginio programai vadovavo žurnalistas Algirdas Šilbajoris. Svečiams susirinkus, netrukus pasirodė ir jubilatas Jonas Daugėla su žmona operos soliste Juoze. Juos susirinkusieji sutiko plovimais. Jubilatiui šis susitikimas buvo staigmena.

Po valandėlės dalyviai pakėlė vyno taures, sudainavo sukaktuvininkui ilgiausių metų linkėjimus, o „Sietyno“ choristai, sudainavo ir „Valio, valio, valio“.

Pasivažišus restorano patiektais valgiais, programos vedėjas Algirdas Šilbajoris pirmuoju kalbėtoju pakvietė Vytautą Abraitį, tautinės minties ilgametį veikėją.

Vytautas Abraitis neilgame žodyje išsakė jubilato Jono Daugėlos gyvenimo dorybes — išeitą mokslą, igytą specialybę — agronomo, darbuotoją, ypač rūpestiškai skirtu Lietuvos ūkininkams ir darbo žmonėms. Jonas Daugėla ir profesiją pasirinko vildamas būti naudingą padėdamas ugdyti žemės ūkį ir darbo žmonių gerbūvi. Palietė jo veiklą Varpininkuose, Valstiečių liaudininkų judėjime, didelį įnašą, kaip žurnalisto spaudai, įnašą išėivijoje visuomeniniam ir politiniam gyvenimui. Jonas Daugėla visą gyvenimą pašventė mūsų tautos ir išeivijos darbams, šviesesnei ateičiai. V. Abraitis išreiškė ir savo bei žmonos Stelos jubilatiui nuoširdžiausius linkėjimus.

Po to LB Daytona Beach apyl. pirm. dr. Birutė Preikštienė ir Tėvynės sąjungos (LK) grupės vicepirm. Kazimieras Barūnas įvertino jubilato prasmingą gyvenimą ir išreiškė šių organizacijų linkėjimus.

Lietuvių žurnalistų s-gos centro valdybos pirm. Rūtos Klevos Vidžiūnienės sveikinimą perkaitė žurnalistas Jurgis Janušaitis, pasveikindamas sukaktuvininką ir LŽS-gos Garbės teismo, Lietuvių fondo tarybos ir v-bos vardu (kaip igaliojinis). Trumpai įvertino Jono Daugėlos didelį įnašą mūsų spaudai ir pasveikino Jį 65-rių metų spaudos darbų sukaktyje. Prie šių linkėjimų J. Janušaitis

jubilatą pasveikino savo ir žmonos Verutės vardu.

Narimantas Karaša sveikino „Kortų klubo“ vardu, humoristiškai, palinkėjo sėkmės kortų lošime ir įteikė dvi kalades kortų iš Lietuvos ir „aukso“ maišelį, jeigu ištiktų nesėkmės kortų lošime.

Klubo v-bos vicepirm. Aniceta Mažeikienė pasveikino klubo vardu ir įteikė dovanėlę. Jubilato gyvenimo ištikimoji palydovė, operos solistė Juozė Daugėlienė prisiminė savo vyro kilniausias dorybes, ypač sužinojusi dabar jo didelį pomėgį „ūkininkauti“, ką jis jau įrodė tvarkydamas savo sklype „pavyzdinę ūkį“.

Romualdas Budreika, Jono Daugėlos, berods, bendraamžis, drauge vaikystės dienas praleidė toje pačioje gimnazijoje, prisiminė savo draugo Jono ano meto draugystę, charakterį, siekimus, pasidžiaugė išlikusia draugyste.

Pabaigoje žodį tarė jubilatas Jonas Daugėla. Jis mintimis sugrįžo beveik į vaikystės dienas, į valstybinę gimnaziją Šiauliuose, vėliau išgyvenimus Dotnuvos žemės ūkio akademijoje. Jo kolegos rinkosi tada įvairias profesijas, išsakydami savo gyvenimo tikslus, o Jonas Daugėla, tikras Lietuvos žemės ūkio, matydamas Lietuvos ūkininko ir darbininko gyvenimą, ryžosi pasirinkti agronomo profesiją, kuri vėliau tarnavo Lietuvos gerbūvio kėlimui.

Visi kalbėtojai prisiminė Jono Daugėlos gyvenimo ryškesnius brožuos, jo įnašą visuomeninei ir politinei veiklai, nuoširdų atsидėjimą mūsų spaudai, kurio Lietuvos ir užsienio lietuvių gyvenimo problemas aptariantieji straipsniai praturtina mūsų spaudą.

Jonas Daugėla išreiškė padėką klubo nariams, ypač moterims už šią malonią jam suruoštą staigmeną, padėjo visiems dalyviams, o kalbėjusiems už sveikinimus ir linkėjimus.

Po to vyko su jubilatu gražus pabendravimas. Algirdas Šilbajoris tarė ačiū visiems už atsilankymą. Pagerbimas praėjo malonia nuotaika. Programą sumanią pavadė žurnalistas ir visuomenininkas Algirdas Šilbajoris. Daug sielos dėdjo klubo valdybos moterys, ypač darbščioji Danutė Šilbajorienė. Svečiai buvo pavaišinti ir Onutės Daržinskienės labai skaniu „Gimtadienio“ pyragu, skirtu jubilato garbei.

NAUJA ORGANIZACIJA PRADĖJO VEIKLĄ

1994 m. rudenį veikliųjų žmonių — JAV LB Tarybos ir Day-

tona Beach LB apylinkės valdybos narės dr. Sigitos Ramanauskienės, Kazimiero Barūno ir kitų dėka Daytona Beach lietuvių telkinyje buvo suorganizuota ir įsteigta Tėvynės sąjungos-Lietuvos Konservatorių grupė. Pirmininke buvo išrinkta dr. Sigitą Ramanauskienė, vicepirminku Kazimieras Barūnas, išdininke Vanda Bagdonienė, sekretorium Eduardas Senkus.

Po susiorganizavimo grupė tuojau pradėjo savo veiklą. Lietuvoje rinkimams į savivaldybes artėjant, ši grupė jautriai atsiliepė į TS-gos-LK vadovybės prašymą paremti jų veiklą pinigais; rinko tam reikalui aukas ir per trumpą laiką Tėvynės sąjungos-LK grupės nariai ir prijauciantys suaukojo 1,000 dol. Mažai grupei tai reikšmingas įnašas.

Š.m. birželio 27 d. pirmininkės dr. Sigitos Ramanauskienės namuose vyko šios grupės narių ir prijauciančiųjų susirinkimas. Dr. Sigitą Ramanauskienė, pasveikinusi susirinkusius, pranešė apie veiklą. Pasidžiaugė gera grupės veikla, dėkingai vertino visus prisidėjusius prie veiklos savo darbu ir auka. Pažymėjo, kad grupės įnašas į Floridos Tėvynės sąjungos skyriaus veiklą sėkmingas, o tūkstantinė — reikšminga parama.

Pirmininkė aptarė ir ateities veiklą. Aukoms telkti bus suruošta „Garage sale“, pirmininkės namuose gegužinė ir dovanų paskirstymas.

Taip pat Tėvynės sąjungos-LK Daytona Beach grupė rugsėjo 10 d. pirmą kartą ruoš Tautos šventės minėjimą. Prince of Peace parapijoje — bažnyčioje pamaldos, o po pamaldų salėje vyks minėjimas.

Susirinkime dalyvavęs Amerikoje studijas gilinantis Leveckų gimnastis dr. Vytautas Brašiūnas įdomiai papasakojo vykstantias politines, ekonomines ir Tėvynės sąjungos-LK veiklos problemas. Ragino aktyviai dalyvauti Lietuvos politiniame gyvenime remiant Tėvynės sąjungos veiklą.

Veiklos pagyvinimo klausimais pasisakė darbštusis Kazimieras Barūnas, konkrečiai pasiūlydamas keletą naudingų veiklų planų. Po susirinkimo pirmininkė dalyviams pavaišino priešpiečiais, o dalyviai „sumetė“ šimtine, kurią pirmininkė paskyrė grupės veiklai paremti.

Jurgis Janušaitis

• JAV pripažino Lietuvą de jure 1922 m. liepos 28 d.

PIRMIEJI LIETUVIAI TEXAS VALSTIJOJE

Texas valstijos DeWitt apygardoje š.m. birželio pradžioje įvyko vienas iš reikšmingiausių įvykių negausios vietinių lietuvių bendruomenės gyvenime: iškilmingai buvo atidengta Texas istorinė paminklinė lenta lietuviams imigrantams, atvykusiems į DeWitt apygardą prieš 140 metų, atminti.

Memoriale pateikiama trumpa pirmųjų Lietuvos imigrantų istorija. Tarp daugelio Europos imigrantų, plūstančių į mažai gyvenamas Texas teritorijas devynioliktojo amžiaus viduryje, buvo ir nedidelė grupė lietuvių, kurie apsigyveno DeWitt apygardos Yorktown apylinkėje. Laiko slinktyje, atvykėliai asimiliavosi su imigrantais iš Vokietijos, taip paslėpdami savo tikrąsias šaknis daugeliui metų. Dokumentai rodo, jog pirmaisiais lietuviams, apsigyvenusiais šioje apylinkėje, galima laikyti Davido ir Doros Stančių (Scholze) šeimą. Jie atvyko apie 1852 metus. Istorikai ir tyrinėtojai mano, jog tai vieni iš pirmųjų lietuvių imigrantų Amerikoje, palidę dokumentuose. Ve-

liau, apie 1874 metus, prie jų prisijungė nauji lietuviai imigrantai — arti 70 šeimų. Dauguma jų atvyko iš Gumbinės apylinkių tuometinėje Rytų Prūsijoje ir Amerikos krantus pasiekė Galvestono arba Indianolos uostuose. Memorialo tekste pabrėžiama, jog atvykėliai iš Lietuvos tapo garbingais Amerikos piliečiais, įsijungdami į vietinį gyvenimą ir įnešdami svarų indėlį į Amerikos istoriją ir kultūrą.

Po oficialaus paminklinės lentos atidarymo buvo aplankytos nedidelės Joniškių kapinės, kuriose ilsisi daugelio pirmųjų Lietuvos atvykėlių palaikai.

Vėliau vyko minėjimas, organizuotos San Antonio lietuvių organizacijos „Lithuanians in Texas“ ir Houston Amerikos Lietuvių Bendruomenės. Buvo rodomi dokumentai, nuotraukos, žemėlapiai. Tarp švenčančiųjų buvo pirmųjų lietuvių Texas palikuoniai, kurie, nors ir nekalba lietuviškai, labai laimingi, atradę savo tikrąsias šaknis.

Asta Davidonytė

LITHUANIANS IN TEXAS

AMONG THE MANY EUROPEAN IMMIGRANTS ARRIVING IN TEXAS IN THE MID-19TH CENTURY WAS A SMALL GROUP OF LITHUANIANS WHO SETTLED IN THE YORKTOWN VICINITY OF DEWITT COUNTY DUE TO THEIR EVENTUAL ASSIMILATION WITH THE NUMEROUS GERMAN IMMIGRANTS IN THE AREA. THE LITHUANIANS AND THEIR CONTRIBUTIONS TO THE HISTORY OF THIS REGION WERE OVERLOOKED FOR GENERATIONS. RECORDS REVEAL THAT THE FIRST LITHUANIAN FAMILY TO SETTLE IN THIS AREA PROBABLY WAS THAT OF DAVID AND DORA (SCHOLZE) STANCHOS. THEY ARRIVED ABOUT 1852, MAKING THEM AMONG THE EARLIEST DOCUMENTED LITHUANIAN IMMIGRANTS TO AMERICA. BY 1874 THEY WERE JOINED BY ABOUT 70 MORE IMMIGRANTS, MOST FROM THE PROVINCE OF GUMBINNEN IN WHAT WAS THEN PART OF EAST PRUSSIA. LEAVING THEIR HOMELAND FOR A VARIETY OF RELIGIOUS AND POLITICAL REASONS, THE LITHUANIANS ARRIVED IN TEXAS PRIMARILY THROUGH THE PORTS OF GALVESTON AND INDIANOLA. ESTABLISHING FARMS IN THE AREA, THE LITHUANIANS BECAME AMERICAN CITIZENS AND CONTRIBUTED TO THE HISTORY AND CULTURE OF THIS AREA. MEN FROM THE COMMUNITY FOUGHT ON BOTH SIDES OF THE AMERICAN CIVIL WAR. A SMALL GRAVEYARD SOUTH OF YORKTOWN KNOWN AS JONISCHKIES CEMETERY CONTAINS THE INTERMENTS OF MANY OF THESE EARLY SETTLERS.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

DANUTĖ MAYER
284-1900

Jeji norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas, veltui.

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- MLS kompiuteriūr FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Penšininkams nuolaida

HELP WANTED

Banking TELLER
(Full time and Part-time positions)
Applicants must possess good communication skills and enjoy working with customers. Previous banking and computer experience is a plus. Salary commensurate with experience, plus competitive benefits. Qualified applicants apply at:

Lemont National Bank
310 Main St.
Lemont, IL 60439
(708) 257-2241

MISCELLANEOUS

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai; garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

IEŠKO DARBO

Moteris, baigusi universitetą, 53 metų amžiaus, ieško darbo prie senelių su vaikų, arba imtusi namų valymo, saugojimo ar kokių panašių darbų. Kreiptis į Astą Šimaitienę, 6524 S. Campbell Ave., Chicago, IL 60629. Tel.: 312-776-1036

47 m. moteris ieško darbo. Turi patyrimo ligonių slaugyme, turi puikias rekomendacijas. Kreiptis: tel. 708-344-2384 arba 708-344-8479

MISCELLANEOUS

MOVING—KRAUSTYMAS
Profesionalus patarnavimas priemnomis kainomis, jums patogiu laiku. Draudimas garantuotas. Kreiptis: Gediminas: tel. 312-925-4331

Dr. JUOZAS JAKŠTAS
NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS ISTORIJA
1918-1940

Vytauto Didžiojo universiteto profesoriaus paskutinis kūrinys, skirtas nepriklausomos Lietuvos laikotarpiui nušviesti. Skaitytojas ras atsakymus į daugelį klausimų, kuriuos autorius pats išgyveno, patyrė. Knyga 272 puslapių su gausiomis ir retomis iliustracijomis. Priede: 1922, 1928 ir 1938 metų Lietuvos respublikos konstitucijos, ministrų kabinetų sudėtis 1918-1940 metais. Knyga įrišta, išleido VYDŪNO fondas Čikagoje, tinka dovanoti kiekvienam lietuviui ir Lietuvoje. Knygos kaina 15.00 dol. Užsakant paštu, dar pridėdama 2.50 dol., į Kanadą 3.00 dol., kitus kraštus 3.50 dol. Illinois valstijos gyventojai dar pridėdama 1.31 dol. mokesčių. Užsakymus siųsti: **DRAUGAS, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629.**

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju p. Juozui Gailai už rūpestį, paukotą laiką ir pastangas gelbstint mano regėjimą. Esu dėkinga Saulutei, Lietuvos vaikų globos būreliui, jos pirm. Inđrei Tijūnėlienei ir visai Tijūnėlių šeimai ilgą laiką globojusiai mane, aukojusiai savo brangų laiką ir atidavusiai visas savo jėgas sugrąžinant neregintioms akims šviesą. Didžiausią pasaulyje ačiū tariu dr. Mindaugui Vygantui, kuris ne tik atliko sudėtingą operaciją veltui, sudarė nuostabias sąlygas tolimiam gydymuisi, bet ir pats savo giliu tikėjimu, šviesa, sekmė ir laime uždegė neregintią akis.

Savo ir dukrelės vardu dėkoju visiems mums padėjusiems,
Rėda Šimkutė

Jonas Daugėla, jo 80 metų sukakties proga sveikinant. Iš k. — sukaktuvininko žmona Juozė Daugėlienė, programai vadovavęs žurn. Algirdas Šilbajoris teikia dalyvių pasirašytą adresą gimtadienį švenčiantiam visuomenininkui, žurn. Jonui Daugėlai.

Nuotr. Donato Stuko

Midland Federal
Savings and Loan Association

75 metus aptarnauja lietuvius

Indėliai iki \$100,000.00
Aprausti Federalinės valdybos

MARQUETTE PARK
2567 WEST 69th STREET
(1-312) 925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
(1-312) 254-4470

BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
(708) 598-9400

DON'T SPEND IT ALL - SAVE SOME AT

MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

Chartered and Supervised by the United States Government

2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO, ILLINOIS 60608 PHONE (312) 847-7747

LAIŠKAI

UŽTENKA „KALKINIŲ“ RAŠINIŲ

Jau ne kartą lietuviškoje spaudoje buvo kreiptasi į ją rašančius, prašant, kad tie patys rašiniai nebūtų siunčiami į kelis kitus, o tik vienam laikraščiui. Deja, vis dar pasitaiko, kad ne kurie rašantieji į spaudą, nekrepdami dėmesio į tuos prašymus ir žurnalistikos etiką, savo rašinius, per kalbą ar „Zerexo“ mašina padauginę, jais „apdovanoja“ net kelis laikraščius. Ypač „kalkinius“ rašinius neretai save „pasigarsina“ vienas rašantysis iš Čikagos.

Ateityje, jei „kalkiniai“ rašiniai lietuviškoje spaudoje nesiliaus rodytis, teks juos ir jų autorius registruoti ir paskelbti. Užtenka apgaudinėti laikraščių redaktorius ir skriausti skaitytojus!

Petras Palys
Tobyhanna, PA

TAIP NEGALIMA DARYTI

Visi buvo kviečiami atvykti liepos 16 d. į „Margučio“ rengiamą pianistės Mūzos Rubackytės koncertą. Buvo skelbiama, kad bus šaldoma salė ir t.t. Tačiau temperatūra siekė 93°. Prieš koncertą salė buvo truputį atšaldyta, bet per koncertą šaldymas buvo išjungtas. Kai kas aiškino, kad tai sukelti užima, bet jo beveik nesigirdėjo, nors turį ir neblogą klausą. Sėdėjome šlapi, negalėdami net tinkamai džiaugtis koncertu (o jis buvo tikrai puikus). Ką bekalbėti apie pianistę, kuri turėjo atlikti visą koncertą ir šluostytis prakaitą nuo rankų, veido bei klavišų!

Kam tada tas šaldymas, jei juo negalima pasinaudoti ir kodėl taip klaidingai skelbiama? Taip negalima daryti. Gerai, kad nebuvo lavonų. Išėjus iš salės, lauke buvo žymiai vėsiau, negu viduj.

Dana Stankaitytė
Oak Lawn, IL

PADĖKA

Savo ir turbūt daugelio kitų sporto mėgėjų vardu reiškiu didžiulę padėką „Draugui“ ir ypač Lietuvos olimpinio komiteto Atlantoje atstovui inž. dr. Remigijui Gaškai už puikius Europos krepšinio pirmenybių aprašymus. Kasdien nekantriai laukėme žinių ir su džiaugsmu išgyvenome mūsų laimėjimus. Garbė krepšininkams, sporto arenoje vėl išsklūsime Lietuvos vardą visame pasaulyje!

Algirdas Šilbajoris
Ormond Beach, FL

Golfininkų ketvertukas Lietuvių fondo ruošose žaidynėse liepos 16 d. Iš kairės: Vytas Ringus, dr. Edmundas Ringus, Osvaldas Nakas ir dr. Jonas Valaitis.

NE VISADA SAULĖ ŠVIEČIA

Perskaičius „Draugo“ Nr. 126 (1995.VI.30) Jono Daugėlos laišką apie lietuvių kalbos niokojimą Lietuvos spaudos puslapiuose, pasidare liūdna. Abejoju, kad Floridos lietuviškos spaudos bendradarbių griežtas pareiškimas „Lietuvos aidui“ redaktoriams atneš teigiamų rezultatų; panašūs nusiškundimai jau keli metai iš eilės yra siunčiami ne tik išeivijoje, bet ir Lietuvoje gyvenančių skaitytojų (kai kurie dėl tos priežasties net nutraukė prenumeratą).

Kas keisčiausia, kad rytojaus dienos 1995.VII.01) „Draugo“ kultūriniame priede, „Kertinės paraštės“ skiltyje poetas Pranas Visvydas irgi neapsieina be lietuvių kalbos niokojimo. Savo nuotaikingame rašinyje „Ne visada saulė šviečia“ šalia spalvingai pavartotų žodžių bei išsireiškimų (saulė plieskė, lauke jau pliaupia, lietaus muzika, diena sumirks lietuje ir kt.) autorius ima ir, parafrazuojant jo paties išsireiškimą, „nesąmoningai nusišaidžia žodžiais“: „Štai jo „žodžių žaidimas“: žokėjai (jokikai), laineriai (keleiviniai lėktuvai), trakas (bėgimo takas), favorititas (mėgstamasis).

Atrodo, kad ir „Draugo“ kultūriniame priede „ne visada saulė šviečia“.

Viktoras Prišcepionka
Ottawa, Canada

REIKĖJO KOMENTARŲ

Viešėdamas Amerikoje, turiu malonią galimybę skaityti čia leidžiamus lietuviškus laikraščius, jų tarp ir „Draugą“. Randu daug gerų ir įdomių straipsnių, tačiau liepos 8 d. numerį (131) idėtas prof. B. Genzelio straipsnis, su skambiu pavadinimu „Lietuva ir Rusijos komunistinės imperijos griūtis“, verčia mane rašyti šį laišką.

Buvo laikai, kada prof. B. Genzelį, kaip vieną iš Sąjūdžio vadovybės narių, Lietuvoje daug kas gerbė. Įvykių tėkmė buvusį Vilniaus universiteto komunistų organizacijos sekretorių toli nenunešė. Prisimeiname, kad jis po sausio 13 nakties buvo vienas iš tų, kurie nebeatėjo į Aukšč. Tarybos posėdį, pareiškdamas, jog viskas baigta ir nėra ko daugiau rinktis. Dabar, išrinktas į Seimą pagal LDDP sąrašą, drausmingai balsuoja pagal partijos nurodymus ir yra vienas iš jos ideologų. Ideologinio darbo jis neapleidžia jokių atveju. Ir minėtame straipsnyje jis stengiasi skaitytojams įdiegti dabar LDDP labai propaguojamą mintį, kad Lietuvos nepriklausomybė buvo atstatyta ne 1990.03.11, o 1990.02.07, kai LTSR Aukšč. Taryba priėmė kai

Išlaikę nelengvus egzaminus, Partizano Daumanto kuopos jaunučiai ateitininkai džiaugiasi galėję duoti įžodį. Iš k. – Saulė Sidrytė (matoma dalinai), Nida Masulytė, Tara Mikužytė, Aleksa Janušaitė, Jonukas Domanskis, Julius Gylis, Edvardas Kuprys, Paulius Lieponis, Antanas Petkus. Nuotr. Danos Mikuzienės

kuriuos nutarimus. Prof. B. Genzelis pats tikriausiai supranta, koks tai absurdas, kai okupacinės valdžios institucija, kuri niekam neatstovauja, skelbia, kad Lietuva nelaiko save SSSR dalimi, nes ankstesni jos sprendimai yra neteisėti ir niekiniai, tačiau nesiima jokių konkrečių veiksmų. Tuo metu prieš Brazausko CK rūmus ka buvo ilgas plakatas: „Lietuva be suvereniteto, Lietuva be atei ties“. O savo kalbose jis aiškino, kad geriausias suverenitetas yra SSSR sudėtyje.

Tokia pat nesąmonė buvo ir LKP atsiskyrimas nuo KPSS. Visi, stebėję tuos įvykius, prisimena kaip Berezovas stengėsi įtikinti Maskvoje buka galvius, KPSS CK narius, kad LKP, pasilikdama vieningoje partijoje, praranda bet kokią įtaką Lietuvoje ir yra būtina formaliai atsiskirti.

Dabar B. Genzelis šiuos okupacinės valdžios ir kolaborantų partijos manipuliavimus pateikia kaip svarbiausius to meto Lietuvos istorijos įvykius. Mano supratimu „Draugo“ redakcija galėjo išspausdinti šį straipsnį tik su išsamium komentaru. To nepadarė, ji suteikė aukštą tribūną LDDP ideologui, pučiančiam burbulus apie nebūtus LKP nuopelnus, atstatant Lietuvos nepriklausomybę.

A. Lisauskas
„Kovo 11“ redaktorius
Vilnius, Seattle, WA

BŪTU ŽMONIŠKA IR KRIKŠČIONIŠKA

Lietuvos ir Lenkijos santykiai niekada nebuvo geri. Jie ypač pablogėjo po Pirmojo pasaulinio karo, kai Lenkija, svajodama dar apie uniiją su Lietuva ir turėdama imperialistinius tikslus, užgrobusi Lietuvos pietryčius, persekiojo ten gyvenančius lietuvius už lietuviškumo pasireiškimus. Tą liūdną netolimos praeities istoriją mums primena Ignas Medziukas savo straipsniu: „Pietryčių Lietuvos likimas“ („Draugas“, 1995 m. birželio 22 d.).

Nors Lenkija katalikiškas kraštas, bet jos valdžia ir dvasininkija fanatiškai baudė ir skriaudė lietuvius už lietuvių kalbos vartojimą ir lietuvišką veiklą kultūrinėje bei švietimo srityje. Tokios lenkiškumo nuotaikos dar ir dabar nėra visai išblėsusios. Jei Lenkija tikrai nori gerų kaimyninių santykių su Lietuva, ji neturėtų bijoti atvirai pripažinti savo klaidas, nusižengus žmoniškumui, lenkinant lietuvius.

Abiejų valstybių santykių gerinimui būtų prasminga, jei popiežius Jonas Paulius II patartų Lenkijos prezidentui savo tautos vardu apgailestauti už padarytas skriaudas Lietuvai. Tai būtų žmoniška ir krikščioniška.

Juozas Navakas
Gulfport, FL

ESAME DĖKINGI

Esu labai dėkingas „Draugui“ už paskelbtą informaciją, skirtą Amerikoje gyvenantiems lietuviams, apie Rietavo parapijos senelių namų statybą. Į pagalbą kvietimą atsiliepia nemažai tautiečių, kilusių iš mūsų parapijos. Ačiū jiems! Didelį organizacinį darbą atliko JAV LB Socialinių reikalų tarybos pirm. Birutė Jasaitienė, kurios rūpesčiu surinkta 1,730 dol.

Senelių namų statybai aukojo šie asmenys: Antanina Jautakas (600 dol.), Jonas Grigola (250 dol.), Stasė Kankus (200 dol.), a.a. Kazimiero ir Stefanijos Vaičių vardu (200 dol.), Rimšienė (100 dol.), Ona ir Jonas Motiejūnai (100 dol.),

Vladas Jomantas (100 dol.), Ona Jakutis (100 dol.), Apol. Varnelis (50 dol.), Aurelija Kriaučiūnienė (30 dol.).

Visos šios aukos mums labai reikalingos ir brangios, nes jos spartina statybą. Suprantama, vien minėtos sumos nepakaks darbams užbaigti, bet mes esame tikrai dėkingi. Tuo pačiu drįstu pakviesti tautiečius testuoti kilniąją misiją Rietavo parapijos senelių namų statybai. Jūsų pagalba padės greičiau įrengti jaukų prieglobstį beglobiams ir vargstantiems seneliams.

Kiekvieno mėnesio pirmąjį šeštadienį Rietavo parapijos Sv. Mykolo Archangelo bažnyčioje aukojame šv. Mišias ir meldžiamės už visus geradarius.

Kun. Česlovas Degutis
Parapijos klebonas

LIETUVOS DUKTERŲ DRAUGIJAI,

mirusius atsimenant, aukojo
(nuo 1994 m. gruodžio mėn. iki 1995 m. birželio mėn.)

A.A. JUZEFA KABLIAUSKIENĖ

Po \$10.00 Julija Smilgienė, Vanda Prunskienė, Janė Merkienė.

Po \$20.00 Aldona, Elegija Kaminskai, Kostas Burba, Emilija Kielienė, Irena, Tomas Weigand, Jonas, Genė Miglinai, Aldona, Aleksas Rukuižis, Vanda, Antanas Brazdžiūnai.

Po \$25 Dana, Aleksas Vitkus, Elvyra Juzėnas.
Po \$50.00 Gražina Senkevičienė, Dr. & Mrs. Norbert Weber.

\$500.00 Sofija, Jorge Galante.

A.A. KONSTANCIJA MICEVIČIENĖ

\$20.00 Sofija, Adolfas Jelioniai.

\$25.00 Dalia Vakseliėnė.

\$100.00 Universal Savings Bank.

A. A. RACHELĖ MEMĖNAS

\$100.00 Kun. Vytautas ir Milda Memėnai.

A.A. Dr. ADOLFAS BALTRUKĖNAS

\$20.00 Angelė Vencloviėnė.

A.A. VERONIKA MAŠIOTIENĖ

\$50.00 Baniutė Kronienė.

A.A. EMILIJA ZUBRICKIENĖ

\$15.00 Stasė ir Algirdas Didžiuliai.

A.A. AGNUTĖ KIŽIENĖ

\$25.00 Augusta ir Vacys Šauliai.

A.A. SOFIJA ADOMAITIENĖ

Po \$10.00 Juozas Andrašius, Uršulė Balskienė, Juozas Macenas, Stasys Vanagūnas, Juozas Blažys, Stasys Česnavičius, Vera, Justas Švabai, Jonas Miglinas, Vincas Pavilčius.

\$5.00 Bronė Mikulskienė.
Po \$15.00 Ignas Petrauskas, Stasė, Algirdas Didžiuliai.
\$20.00 Dr. Vytautas Tauras, Sigutė, Juozas Užupiai, Justas, Rasa Šarauškai, Dr. Stasė, Kazys Riškus, Aldona Riškus, Nata, Vytautas Aukštuoliai, Kostas Burba, Aga Rimienė.

Po \$25.00 Vytautas K. Čapas, Juozas Grauzinis, Irena, Julius Gelaziai, Jonė Linkuvienė, Balys Račkauskas, Mara Svotelienė, Vacys, Augusta Šauliai.

Po \$30.00 Vanda, Jonas Stankai, Emilija Kolbienė.
Po \$50.00 Dr. Birutė Kasakaitienė, Vlada Klein, Elena, Stasys Barai, Irena, Antanas Sprindžiai.
\$60.00 Marytė, Vladas Ruzgai.
\$100.00 Janina Marks.

PADĖKA

Mūsų brangus, mylimas Sūnus, Brolis, Dėdė, Krikšto sūnus.

A.†A. RIMANTAS GENČIUS

gyvenęs Indianapolyje, IN, palaidotas š.m. birželio 22 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, Čikagoje.

Širdingai dėkojame, Švc. Mergelės Marijos Gimimo parapijos klebonui kun. Jonui Kuzinskui už puikiai sutvarkytas religines apeigas.

Nuoširdi padėka, kan. V. Zakaraukui, taip gražiai atlikusiam apeigas kapinėse, už šv. Mišias, guodžiantį pamoklą bei užjaučiančius žodžius.

Gili padėka krikšto motinai, Joanai Stoškaitei, kuri puikiai sutvarkė visus laidotuvių reikalus, papuošė altorių gražiomis gėlėmis, pakvietė sol. Lijaną Kopūstaitę, muz. Ričardą Soką, kurių graži muzika ir giedojimas palengvino mūsų liūdesį.

Dėkojame, Petriui Petručiui, kuris „Margučio“ radijo programoje net du vakarus Rimantą taip gražiai paminėjo.

Dėkojame Zitai Baltramonaitei, lankiusiai velionį ligos metu ir atsisveikinusiai draugų vardu.

Dėkojame Algiiui Regiui, taip gražiai apibūdinusiam a.a. Rimantą.

Dėkojame Petriui Mikalajūnui už didelį pasišventimą ir a.a. Rimanto lankymą ligos metu.

Reiškiamė gilią padėką giminėms, draugams, pažįstamiems, kurie atsilankė su velioniu atsisveikinti į kapines, dalyvavo šv. Mišiose, pareiškė mums nuoširdžią užuojautą žodžiu, raštu ar telefonu.

Dėkojame visiems, kurie aukojo šv. Mišioms, įvairioms labdaros organizacijoms.

Dėkojame visiems, kuriems atskirai neturime galimybes padėkoti.

Liūdi: tėvai, broliai su šeimomis, krikšto tėvai.

A.†A. EDNAI VAŠKELIENEI

mirus, vyrą STASIŲ, dukterį DANUTĘ, sūnų PAULIŲ su žmona, brolių EDMUNDŲ ir seseris VANDŲ ir ONŲ su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė.

*Povilas Babickas
Eugenija Jakubauskienė
Eleonora Matulevičienė
Janina ir Petras Mikšiai
Raminta ir Petras Moliai
Regina ir Jonas Palubeckai
Rita ir Albinas Valinskai
Maria ir Jonas Vidūnai*

A.†A. EDNAI VAŠKELIENEI

mirus, nuoširdžiai užuojautą reiškiamė vyrui STASIUI, vaikams DANUTEI ir PAULIUI, seserims ONAI ir VANDAI su šeimomis bei broliui EDMUNDUI. Liūdimė kartu su jumis.

*Apolonija Koklienė
Dalė ir Algis Lukai
Danutė ir Rimantas Dirvoniai*

A.†A. JONUI BERŽANSKIUI

Amžinybėn iškeliavus, reiškiamė gilią užuojautą sūnui JONUI D. BERŽANSKIUI, šeimai, giminėms ir visiems artimiesiems.

*X Lietuvių Tautinių šokių Šventės
Organizacinis Komitetas*

LIETUVOS AIDAI

veda KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Penktadieniais 7:00 v.v. – 8:00 v.v.
1450 AM banga.

Adresas: 2624 W. 69 St.
Chicago, IL 60629

Tel. 219-696-2228/Tel. - Fax 219-696-7760

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Jie – kaip gerieji „Kalėdų seneliai“ – i „Draugo“ administraciją atskubėjo su gražiais, vertingais fantais, kad būsimajame liepos 30 d. gegužinėje „laimės šulinys“ per greitai neišsėktų, kol patenkins visus, trokštančius savo laimę išmėginti. Fantų atnešė: Antanas Juodvalkis, Teodoras Blinstrubas, Agota Šuopienė, Julija Satinskas, Lietuvos gen. garbės konsulas Čikagoje Vaclovas Kleiza, E. ir E. Olšauskai, Roma ir Saulius Kupriai, A. Iešmantienė, Motiejus Krušis. Visiems nuosirdus acii!

Richardo Soko vadovaujamas estradinis orkestras, pirmą kartą sudarytas iš šešių muzikantų, gros Brighton Parko lietuvių rengiamame festivalyje rytoj, šiandien, penktadienį, liepos 21 d., nuo 6 val. iki 9 val. vak., o šeštadienį nuo 6 val. iki 10 val. vak. Visuomenė kviečiama ateiti, pasiklausyti ir pasivašinti prie lietuvių palapinės.

Šį sekmadienį, liepos 23 d., 8 val. vak., „Gintaro“ klube (Marquette Parke) bus rodoma Europos krepšinio čempionato, vykusio Atėnuose, Graikijoje, finalinių rungtynių Lietuva-Jugoslavija vaizdajuostė. Visi kviečiami.

Marija Noreikienė, Lietuvos Dukterų draugijos pirmininkė su savo talkininkėmis padės vaišinti susirinkusius i „Draugo“ gegužinę liepos 30 d., sekmadienį. Jos dalins svečiams maista.

Joana Drutyte, Chicago, IL, „Drauge“ nusipirko spaudos už nemažą pinigų sumą. Nuosirdus acii už įvertinimą lietuvišką knygą ir mūsų knygoje apilankymą.

Lietuvių fondo ruoštu golfo žaidynių talkininkės. Iš kairės: Ramona Steponavičiūtė, Nida Bichnevičiūtė ir Vilija Meilytė. Žaidynės vyko liepos 16 d. Lieponių golfo laukuose.

x Amerikiečių skaučių skiltis iš Heidelberg, Vokietijos, paskaitė „Bridges“ žurnale apie nelaimingus vaikus – našlaičius Lietuvoje, atsuntė vieno vaiko paramos metinį mokestį \$150. Dėkojame skautėms! „Lietuvos našlaičių globos“ komitetas.

(sk)

x Akcijų, bonų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime jums nuosirdžiai patars ir patarė, duodami komisio nuolaidą, **Albinas Kurkulis**, tel. 312-360-5530 arba jo sūnūs ir partneriai: **Andrius Kurkulis**, tel. 312-360-5531 ir **Paulius Kurkulis**, 312-360-5627, dirbą su **Oppenheimer & Co., Inc.** Chicagoje. Iš kitur skambinkite veltui: tel. 1-800-621-2103.

(sk)

ARAS ROOFING
Arvydas Kiela
Dengiami ir taisome
visų rūšių stogus
Tel. 708-257-0746
Skambinti po 6 v.v.

„Kalbų ir vėjų nesugaudysi“, – sako lietuvių liaudies patarlė. Taip ir ši karta: pasklido gandai, kuriuos Jaunimo centro vadovybė mato reikala griežtai paneigti. Jaunimo centro valdyba pasiekė kažkieno skleidžiami gandai apie praėjusį savaitgalį tariamai įvykusį įsilaužimą ar vagystę centre. Nieko panašaus nėra buvę. Valdybą stebina gandoskleidžių aktyvumas ir „kūrybingumas“, paskleidžiant vis naujus nebūtų įvykių variantus. Jeigu ta energija būtų panaudota geresniems tikslams, daug galėtų pasiekti!

Šiandien vakare (liepos 21 d.) tarp 8 ir 9 val., pasiklausykite Amerikos Lietuvių radijo laidoje transliuojamų kompozitoriaus K. Banaičio kūrinų, atliekamų mūsų žymiųjų solistų ir chorų. Programoje nėra reklaminių interpių, todėl visą valandą bus galima džiaugtis K. Banaičio kūryba. Stotis – WCEV, banga – 1450 AM.

Union Pier Lietuvių draugija ruošia gegužinę šį sekmadienį, liepos 23 d., Karaičių vasivietėje „Gintare“, Union Pier, MI. Kam nusibodo vasaros karščiai miesto aplinkoje, kviečiami atsigalvinti gražioje paerėje, pavėsingose vasarvietės pievelėse, malonioje Union Pier Lietuvių draugijos narių artumoje. Pradžią 10:30val. r. vėliavų pakėlimu, kuriam vadovauja jūr šauliai, po to bus aukojamos šv. Mišios, o dar vėliau – visi gegužinės smagumai – su vaišėmis, muzika, laimėjimais. Atvykite! (Visa dienos programa vyksta Michigano laiku, t.y. viena valanda vėliau, kaip Čikagoje).

VISI Į GAMTĄ

Tik pavasario saulei sušvitus, tuojau prasideda didžiausias darbmetis organizacijose bei klubuose, ruošiant gegužines-piknikus. Gegužinių rengimų aikštelėms išnykus, organizacijos spiečiasi salėse. Nedaug rasi organizacijų, kurios turi laimę suruošti gegužinę laukę, atvirame ore. Viena tokių yra didžiausia dienraščio „Draugo“ gegužinė, kuri rengiama kas metai savame sode. Šiais metais „Draugo“ gegužinė bus liepos 30 d., sekmadienį. Gegužinė bus pradėta šv. Mišiomis 11:30 val. ryte. Jas aukos „Draugo“ moderatorius kun. Viktoras Rimšelis, MIC. Tuojau po Mišių bus pietūs. Žinoma, viskas su priedais. Taip pat kavutė ir įvairūs saldumynai. Maistas bus šviežias, nes gaminamas ten pat, vienuolyno virtuvėje. Be to, bus malonus ir geras aptarnavimas. Norintiems atgauti, veiks baras. Veiks laimės šulinys, kurį visuomet tvarko Birutė Jasaitienė su savo padėjėmis. Labai visų gegužinės dalyvių yra mėgstamas didysis dovanų paskirstymas. O žmonės sunėša labai vertingų dovanų, kurios patraukia visų aki.

Norintiems pamiklinta, kojas, gros muz. Arūnas Augustaitis. Veiks ir knygų skyrius – kur bus galima įsigyti norimų leidinių. Bus priimamos ir „Draugo“ prenumeratos. Bus visur ištiesios palapinės, tad nereikės kęsti karščio. Tad visi i „Draugo“ gegužinę, visi i gamtą, kur linksmai praleisite sekmadienio popietę ir tuo pačiu paremsite taip reikalingą dienraštį. Niekadoms netrukus lankytojų „Draugo“ gegužinėje, bus apšviesti ir šį kartą.

Po šios gegužinės kitą sekmadienį, t.y. rugpjūčio 6 d., įvyks Liet. Krikščionių Demokratų Čikagos skyriaus išvyka – gegužinė Lidijos ir Vlodo Šoliūnos sodyboje Willow Springs. Žinoma, ši gegužinė nesutruks daug žmonių, dauguma dalyvauja organizacijos nariai ir šiek tiek svečių. Gegužinė prasidės 1 val., o nuo šv. M. Marijos Gimimo bažnyčios išvažiuos autobusas 12 val.

Ir čia nereikės kęsti karščio: viduje yra vėsinimas, o lauke stalai medžių pavėsiuose. Šioje išvykoje, manau, bus trumpas politinis pranešimas, pietūs ir dovanų paskirstymas. Todėl visi, kas gali, prašomi dalyvauti ir paremti LKDS – Čikagos skyriaus rengiamą gegužinę atvirame ore. Smulkiau bus paskelbta vėliau.

Ant. Repšienė

Šv. Kazimiero seserys džiaugiasi, kad jų vasaros šventė, vykusi vienuolyno sode liepos 9 d., buvo labai sėkminga. Ses. Margaret Petcavage atsuntė „Draugui“ padėką už skelbimus, nes jie padėjo sukviesti žmones i šventę. „Draugas“ visuomet mieliai patarnauja, bet malonu gauti ir gerus žodžius.

x Siuntiniai i Lietuvą laivu per TRANSPAK. Skubiems siuntiniams – AIR CARGO. Maisto siuntiniai nuo \$29 iki \$98. Produktai aukštos kokybės. Du populiariausi tai \$39 šventinis siuntinys ir 55 sv. įvairaus maisto už \$98. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.

(sk)

x Ieškoma Maria Juknis ar jos vaikai: Aldona, Birutė ir Albertas, anksčiau gyvenę 6517 S. Campbell, Chicago, IL. Ieško Lietuvoje gyvenančios vyro seserys: Stefa, Aldona ir brolis Valentas. Žinantieji prašomi rašyti: **Vytautas Cemnolonskis, Neris Krantinė 13-55, Kaunas 233026, Lithuania.**

(sk)

ATSIŪSTA PAMINĖTI

• „Eglutė“. 1995, birželis. Leidžia JAV LB Švietimo taryba. Vyr. redaktorė – Nijolė Nausėdienė. Administratorius – Viktoras Kučas, 13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441. Redakcijos adresas: 13154 Sparrow Ct., Lockport, IL 60441.

Mėnesinis žurnalas lietuvių kalba vaikams užsienyje. Šiame numeryje vaikučiai ras pasaką „Liūtas ir stalius“, daug eilėraščių, sužinos apie dykumų gyventojus kupranugarius, galės atidaryti juokų maišelį, pasukti galvas, sprendžiant galvosūkius.

• „Vytiš“, 1995, Nr. 6. Redaktorė Marytė Abbott, P.O. Box 1934, Grand Central Sta., NY, 10163-1934. Tel.: (718) 937-3352.

Lietuvos vyčių leidžiamas mėnesinis žurnalas anglų kalba. Numeryje – straipsniai vyčių gyvenimo temomis, rašiniai visuomeniniais, politiniais, kultūros klausimais. Edvardas Baranauskas prisimena a.a. Stasį Lozoraitį; spausdinama 102-os vyčių kuopos istorija, kaip visada, rasime lietuviškų eilių, dainų, lietuviškų valgių receptų; tradicinę lietuvių kalbos pamokėlę.

• „Naujas židyns/Aidai“. 1995, gegužė. Leidžia „Aidu“ leidykla, Universiteto 4, 2001 Vilnius. Vyr. redaktorius – Petras Kimbrys. Red. tel.: 220311, fax: 222363.

Mėnesinis religijos ir kultūros žurnalas. Šiame numeryje kun. Julius Norvila rašo apie idėją sukurti Lietuvos Ekumeninę Bažnyčių tarybą; spausdinama krikščioniškos klasikos veikalas – Origeno „Apie pradus“ ištrauka; pateikiamas Hans Urs Von Baltasar rašinys teologijos klausimais. Skaitytėjai galės susipažinti su niekad neskelbtais, pokario ir tremties metais rašytais, Kazio Inčiuos eilėrašciais; apie pirmuosius Antano Škėmos kūrybinius bandymus rašo Rimvydas Šilbajoris Gimimo bažnyčios išvažiuos autobusas 12 val.

• „Caritas“, 1995 m. Nr. 2. Leidžia Lietuvos Caritas federacija. Vyr. redaktorė – Vanda Bianska. Red. adresas: Vilniaus 29, 3000 Kaunas, Lietuva. Tel.: 226292. Šiame numeryje: kun. S. Yla ir kun. R. Repšys sampro-

Visuomenininkai, nuolatiniai lietuviškų renginių lankytojai – ir rėmėjai – Ona ir Jonas Gradinskai Lietuvių tautinės sąjungos gegužinėje liepos 16 d. Ateitininkų namų sode.

Nuotr. Vytauto Jasinevičiaus

Lietuvių fondo ruoštoje golfo žaidynėse liepos 16 d. Iš kairės: Jonas Kubilius, LF valdybos pirm. Stasys Baras, Jonas Baris, Juozas Juraitis ir dr. Antanas Razma.

GOLFININKAI JUNGIASI I LIETUVIŲ FONDO EILES

tauja laisvės tema; rašoma apie šešis tikėjimo vystymosi etapus; R. Vinciušienė supažindina su Kauno Vytauto bažnyčios istorija; pateikiami reportažai iš Lietuvos parapijų gyvenimo, aprašomi įvykė renginiai. Jau antras žurnalo numeris išeina didesnio formato, kas daro leidinį patrauklesniu.

• „Kultūros barai“. 1995, Nr. 6. Vyr. redaktorius – Bronys Savukynas. Redakcijos adresas: Universiteto 6, 2600 Vilnius MTP. Fax: 610538.

Šiame numeryje R. Pavilonis samprotuoja apie verslo ir kultūros ryšį; L. Donskis rašo moralinės kultūros tema; spausdinama ištrauka iš Juozo Apučio romano „Pokalbyje negalima sustoti“. Lietuvos televizijos problemas nagrinėja A. Galinis, rasime straipsnių teatro, dailės, muzikos temomis.

• „Šv. Antano parapija. 1920-1995“, Detroit, Michigan. Deimantinio jubiliejaus sukaktuvinis leidinys. Išleido Šv. Antano lietuvių parapija. Redagavo Stasys Garliauskas. Spaudė „Draugo“ spaustuvė. Tiražas: 350 egz., 1995.

Istorinis metraštinis leidinys, kuriame pasakojama apie Šv. Antano parapijos kūrimą, mokyklos bei bažnyčios statybą ir išlaikymą iki šių dienų, apie lietuvišką chorinę muziką ir giesmes. Tai tarsi dokumentas, liudijantis ateinančioms kartoms žmonių, kurie dėjo ir deda visas pastangas, kad parapija ir toliau būtų lietuvių religinis ir tautinis židyns, pasiaukojimą.

Vienas pagrindinių uždavinių Lietuvių fondo vadovybei šiuo metu yra, kaip pritraukti naujų, ypač jaunų, narių fondą. LF pagrindinis kapitalas gražiai klessti ir yra vilčių, kad jau šiais metais šoktels iki 8 mil. dolerių. Pinigai, kuriuos LF taryba saugiai investavusi, duoda pajamų ir tuo pačiu įgalina Lietuvių fondą puoselėti lietuviybės užmojus išvijoje bei tėvynėje. Tačiau Lietuvių fondo narių skaičius neauga proporcingai su jo kapitalu; nemažai vyresniosios kartos narių, kurie Lietuvių fondą kūrė ir brandino, iškeliauja amžinybėn, apleidami LF eiles.

Lietuvių fondo vadovybės mintis paieškoti naujų narių sportininkų tarpe, šį kartą golfo entuziastų, o jų yra nemažai, atnešė ir teigiamus rezultatus. I LF golfo žaidynes, saulėta, bet ne karščiausiai sekmadienio popietę, liepos 16 dieną, Old Oak – Lieponių golfo klube dalyvavo keturiasdešimt golfininkų, iš jų dešimt įsijungė ir i Lietuvių fondo narių eiles. Tad rengėjų dėtos viltys pasiteisino. Reikia pastebėti, kad nemažai golfininkų jau yra iš anksčiau aktyvūs Lietuvių fondo nariai.

Vakare po žaidynių golfininkams ir svečiams Lietuvių fondas suruošė šaunią vakarienę. Vakarienė baigiantis, prie kavutės, žaidynių organizatorius, Lietuvių fondo valdybos pirmininkas Stasys Baras paskelbė žaidynių laimėtojus ir jiems įteikė atitinkamas dovanas. Jis paminėjo ir padėjo Standard Federal bankui ir Rūtai Staniulienėi, kurios pastangomis šios dovanos buvo gautos. Rūta Staniulienė užima šiame banke atsakingas pareigas, o taip pat ji yra ir aktyvi LF tarybos narė.

Arčiausiai prie vėliavėlės vienu smūgiu vyrų klasėje numušė, pirmą vietą laimėjo Rimas Bikulčius. Moterų klasėje šį rekordą laimėjo Aldona Vaitkienė. O arčiausiai prie vėliavėlės dviem smūgiais numušė Vytautas Vaitkus.

Geriausiu rezultatu (su mažiausiai smūgių – 81) vyrų klasėje sužaidė Rytas Kleiza ir Vytautas Vaitkus. Antra vieta teko Vytautui Ringui (84 mušimai). Moterų grupėje geriausiai sužaidė Aldona Vaitkienė (91 smūgis) ir Irena Kleizienė (92 smūgiai). Trečią vietą pasidalino Genė Rimkienė ir Rita Karas (106 mušimai).

Vyrų „low net“ (atskaičius išlyginamuosius smūgius) pirmą vietą gavo Leonas Juraitis ir Bruno Racevičius (69 mušimai). Antrą vietą su 73 smūgiais teko Raimundui Simokaičiui, Vladui Meilei, Juozui Bacevičiui ir Frank Gelzin. Moterų grupėje „low net“ pirmą vietą gavo Nijolė Simokaitienė

(66 smūgiai), o antra vieta atiteko (71 smūgis) Genei Rimkienei.

Apdovanojęs žaidynių laimėtojus, LF valdybos pirmininkas Stasys Baras padėjo renginio talkininkams Jonui Bariui, Ramonai Steponavičiūtei, Vilijai Meilytei ir Nidai Bichnevičiūtei. Jis taip pat išreiškė gilią padėką daug nuosirdumo parodžiusiems Old Oak Country Club savininkams p. Lieponiams. Golfininkai savo ruožtu reikišk padėką Stasiui Barui už idėtas pastangas bei neišsėmiantį entuziazmą, šias žaidynes organizuojant. Jie linkėjo, kad žaidynių tradicija būtų tęsiama ir ateityje.

Pirmosios LF golfo žaidynės praėjo smagiai; oras po karščių maloniai atvėso, gąsdinančio lietaus nebuvo, nors vienas žaidėjas tvirtino, kad jam ant nosies užkritę du lietaus lašai, bet tai buvo tikriausiai prakaito. Kad žaidėjai neištrokštų, visą laiką juos sekiojo vežimėlis su šalta atgaiva.

I golfo žaidynių vakarienę atsilankė ir svečių, jų tarpe LF tarybos pirmininkė Marija Remienė, LF garbės pirmininkas dr. Antanas Razma, Standard Federal banko atstovė Rūta Staniulienė; jie visi pasveikino laimėtojus.

Žaidynių užbaigimo nuotakai pakelti visiems dalyviams buvo išdalinti numeruokai ir, ištraukus laiminguosius, buvo padalinta nemažai dovanų, kurias taip pat padovanojo Standard Federal bankas.

Pirmos Lietuvių fondo golfo žaidynės visapusiškai pavyko ir lauksime, kad jos, kaip visi linkėjo, virstų tradicinėmis, o gal net ir LF taurės varžybomis.

Juozas Končius

Kapitonas Arūnas Tamulaitis liepos 9 d. Jaunimo centre vykusiame ramovėnų susirinkime skaitė paskaitą apie Lietuvos kariuomenę ir parodė tos kariuomenės ženklus. Kpt. Arūnas keletą pastarųjų mėnesių praeidė Lietuvoje ir konsultavo kariuomenės reikalais.

• „Draugas“ šviečia, „Draugas“ kviečia, „Draugas“ mus visus paliečia.